

Η ΕΥΤΕΡΗ,

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΜΕ

Φυλλάδ. 46.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΙΑΣ.

Τόμος Β'.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΔΙΣ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ.

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΤΗΝ 15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1849.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

Ὅσοι τῶν ΚΚ. συνδρομητῶν
μας ἀνανεώσωσι τὴν συνδρομὴν τῶν
εἰς τε τὴν Εὐτέρην καὶ τὸ Παράρ-
τημα καὶ προπληρώσωσιν αὐτήν,
θέλουσι λάβει παρὰ τῆς Διευθύν-
σεως ΔΩΡΕΑΝ τοὺς δύο τελευ-
ταίους τόμους τοῦ Πικουίλου Ἀλ-
λίαγα, συνισταμένους εἰς 10 πε-
ρίπου τυπογραφικὰ φύλλα ἢ
προπληρωμὴ τῆς συνδρομῆς εἶναι
ὁ ἀνυπέροκλητος ὅρος τῆς ΔΩΡΕΑΝ
ἀποστολῆς ταύτης τῶν τελευταίων
φύλλων τοῦ ὠραίου μυθιστορήματος
ὁ Πικουίλος Ἀλλίαγας.

ΤΡΕΙΣ ΒΑΣΙΛΙΣΣΑΙ.

(Συνέχεια. Ἰδὲ φυλλάδιον 45.)

Νὰ ἐμβοῦν ἐμελλαν εἰς τὴν ἡτοιμασμένην δι' αὐ-
τοὺς λέμβον, ὅταν αἴψῃς γυνὴ γραῖα ἔσχισε τὸ
πλῆθος, ἀπεμάκρυνε τοὺς φύλακας, καὶ, χωρὶς νὰ
δώσῃ ποσῶς προσοχὴν εἰς τὰς γενομένας πρὸς αὐτὴν
ἐρωτήσεις καὶ ἀπειλὰς, ἐστάθη ἔμπροσθεν τοῦ Νορ-
θουμπερλάνδ.

— Μὲ γνωρίζεις; τοῦ εἶπεν.

— Εἶται ἡ Γῶννωρ Βράζ, ἀπεκρίθη ἀνασκιρτῶν
ὁ δούξ.

— Ἡ Γῶννωρ Βράζ, ναί, ἡ Γῶννωρ Βράζ, ἡ
τροφὸς τοῦ δουκὸς τοῦ Σόμμερσετ, τοῦ μεγάλου, τοῦ
ἀγαθοῦ προστάτου, τὸν ὁποῖον πρὸ ἐννέα μηνῶν
ἐθανάτωσες... Νῆξ, διὰ τῶν στυγερῶν βραδουργιῶν
σου, ἐφυλακίσθη εἰς τὸν Πύργον τοῦ Λονδίνου, ἀφ' οὗ
τώρα ἐξέρχεται. Ἐκεῖθεν, τὸν ἔφεραν εἰς Γουεστ-
μίνστερ-Χάιλ, ὅπου τώρα σὲ φέρουν· ἐκεῖ τὸν ἐκα-
ταδίκασες, ἐκεῖ ἡ μνήμη του θὰ καταμαρτυρήσῃ
ἐναντίον σου, ἐκεῖ καὶ σὺ ὁ ἴδιος μέλλεις νὰ κατα-

δικασθῆς . . . Τρέμε, ἄθλιε! εἰς Γουεστμίνστερ-Χάλλ σὲ περιμένει ἡ πρέπουσα εἰς τὰ κακούργημάτά σου ποινή. Τὸ θυμά σου ἀναπαύεται σήμερον εἰς τὸ παρεκκλησίον τοῦ Ἀγίου Πέτρου . . . Μετ' ὀλίγας ἡμέρας, θ' ἀναπαύσαι καὶ σὺ πλησίον τοῦ θυμάτός σου!

— Ἡσυχία, γύναι! εἶπε μὲ θυμὸν ὁ διοικητής.

— Ὅα λαλήσω, καὶ ἂν ἀκόμη ἤξευρα ὅτι, ἀπὸ λαλήσω, θὰ πέσω νεκρά! . . . Νὰ, ἰδὲ, ἰδὲ, Νορθουμπερλάνδ, ἐπανελάβε σείουσα μαντίλιον αἱματωμένον . . . Τὸ μαντίλιον τοῦτο, τὸ ἔβρεξα εἰς τὸ αἷμα τοῦ Σόμμερσετ· τὸ μαντίλιον τοῦτο φωνάζει ἐκδίκησιν κατὰ σοῦ . . . Διὰ τοῦτο σὲ φέρουν σήμερον εἰς τοὺς κριτάς σου· διὰ τοῦτο σὲ σύρουν εἰς τὸν θάνατον . . . εἰς τὸν θάνατον, ναι, εἰς τὸν θάνατον! . . . Ἄ! ᾶ! ᾶ!

— Ἀπομακρύνετε τὴν ἐριννὺν ταύτην! διέταξεν ὁ διοικητής.

— Ὅα σὲ κρίνουν, συνεργάτα τοῦ Ἐωσφόρου! Βάδιζε πρὸς τὸν θάνατον, βάδιζε, βάδιζε, τέκνον μου! ἔκραζεν ἀκόμη ἡ Γώννωρ Βράζ εἰς τὰς ἀγκάλας τῶν ἐνόπλων, οἵτινες, ἀπομακρύνοντες αὐτήν, ματαίως ἐπάσχιζαν ν' ἀποπνίξουν τοὺς ἀγρίους καυχασμούς της, ἐνθ' οἱ ὑπόδικοι ἐμβάιναν εἰς τὴν λέμβον.

Ἡ διορισθεῖσα νὰ δικάσῃ τούτους ἐξαιρετικὴ ἐπιτροπὴ, πρόεδρον ἔχουσα τὸν δούκα τοῦ Νορθόλκ, συνίστατο, ἐκτὸς αὐτοῦ, ἀπὸ πεντήκοντα ἄλλα μέλη. Ἦτον ὁ Ἄρονδελ, ἦτον ὁ Περμπρόκ, ἦσαν ὁ Σωσσεούργ, ὁ Ρίτς, ὁ Ὠντιγκτων, ὁ Ἀάρεϋ, κλπ., πρὸ ὀλίγου ἀκόμη συνένοχοι τοῦ Νορθουμπερλάνδ, τὴν σήμερον δὲ κριταί του, καὶ ὅλοι, πρὸ πολλοῦ, ἐχθροὶ τοῦ θανάσιμου.

Ἐμφανισθεὶς ὁ δούξ ἔμπροσθεν τοῦ δικαστηρίου τούτου, ἐπροσκύνησε θαθέως, καὶ τὸ δικαστήριον ὁλόκληρον, ἐξαιρουμένου τοῦ Νορθόλκ, ἐσηκώθη καὶ τὸν ἀντεπροσκύνησε.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ ἐγκλητηρίου ἐγγράφου, ὁ δούξ εἶπε·

— Μυλόρδοι, ἡ ὑπόθεσις διὰ τὴν ὁποῖαν κατηγοροῦμαι εἶναι ἀπ' ἐκεῖνας, τῶν ὁποίων οὔτε τὴν ὑπαρξίν ἔμπορεῖ κάνεις ν' ἀρνηθῇ, οὔτε τὴν συγχώρησιν νὰ ἐλπίσῃ. Δὲν ἐπιχειρῶ λοιπὸν οὔτε ὑπεράσπισιν, οὔτε ἀπολογίαν· ἤθελα μόνον ν' ἀκούσω εἰς δύο τινὰ τὴν γνώμην τοῦ δικαστηρίου.

— Λέγε, εἶπεν ὁ πρόεδρος.

— Ἐρωτῶ πρῶτον, ἂν πράξις ἐκτελεσθεῖσα κατὰ διαταγὴν τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς καὶ τοῦ συμβουλίου της, διαταγὴν φέρουσαν τὴν μεγάλην τοῦ Κράτους σφραγίδα, ἡμπορῇ νὰ θεωρηθῇ ὡς ἐσχάτης προδοσίας ἐγκλημα;

— Ἀναμφιβόλως, εἰς τὴν περίστασιν τῆς Ἐξοχότητός Σου, ἀπεκρίθη ὁ Νορθόλκ· διότι ἡ μεγάλη σφραγίς, τὴν ὁποῖαν ἀναφέρεις, δὲν ἦτον σφραγίς βασιλείας νομίμου, ἀλλὰ σφραγίς ἀρπαγῆς.

— Πολὺ καλὰ, εἶπε στενοχωρούμενος ὁ Νορθουμπερλάνδ. Μεταβαίνω λοιπὸν εἰς τὸ δεύτερον· εἶναι ἄρα γε πρέπον, εἶναι δίκαιον νὰ ἔχω δικαστὰς ἄν-

δρας ἐπίσης ἐνόχους ὡς ἐμὲ, ἢ μάλλον ἄνδρας τῶν ὁποίων τὰς διαταγὰς ἐξετέλεσα;

— Ἄς ὑποθέσωμεν, ἐπανελάβεν ὁ Νορθόλκ, ὅτι εἶναι καὶ ἄλλοι τῷ ὄντι, ἐπίσης ὡς ἡ Ἐξοχότης Σου, ἐνοχοὶ ἐνόσφ οὗτοι δὲν φέρονται ἐδῶ ὡς ὑπόδικοι, ἔχουν δικαίωμα νὰ συνεδριάξουν ὡς δικασταί, καὶ δὲν ἡμποροῦν νὰ ἐξαιρεθῶν, ἐκτὸς ἂν ᾦναι τοιαύτη τῆς βασιλείας ἡ θέλησις.

— Ἀξιολόγα, εἶπεν ὁ Νορθουμπερλάνδ. Εἶναι περιττὸν, τὸ βλέπω, νὰ ζητήσω περισσοτέρας διασαφήσεις, ὡς ὁλωσδιόλου ἀνωφελεῖς. Περιορίζομαι λοιπὸν νὰ παρακαλέσω τὴν Ἐξοχότητά Σου νὰ γείνης μεσίτης μου πλησίον τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος.

Ὅταν δὲ ἤκουσεν ἀπαγγελλομένην τὴν κατ' αὐτοῦ κεφαλικὴν ἀπόφασιν, ἀπευθυνόμενος πρὸς τὸ δικαστήριον, εἶπε τὰ ἑξῆς·

— Ὅα συντάξω τέσσαρας αἰτήσεις, καὶ ἐλπίζω, μυλόρδοι, ὅτι θὰ τὰς καθυποβάλετε εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα.

Κατανευσάντων δὲ τῶν πλείστων δικαστῶν δι' ἐλαφρὰς τῆς κεφαλῆς κλίσεις, ὁ δούξ ἐπανελάβε·

— Ζητῶ πρῶτον νὰ λάβω τὸ εἶδος ἐκεῖνο τοῦ θανάτου, τὸ ὁποῖον ἔλαβαν πάντοτε οἱ εὐγενεῖς, καὶ ὄχι ἄλλο. Δεύτερον, νὰ εὐδοκήσῃ ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης νὰ δείξῃ συμπάθειαν πρὸς τοὺς υἱούς μου, οἵτινες ἡμποροῦν μετὰ ταῦτα νὰ γείνουν καὶ πρὸς Αὐτὴν χρήσιμοι, θεωροῦσα ὅτι, ὅσα ἔπραξαν, δὲν τὰ ἔπραξαν αὐθορμήτως, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ἄμεσον πατρικὴν ἐπιρροήν . . .

— Μὴ μὲ περιλαμβάνῃς εἰς τὰς αἰτήσεις σου, μυλόρδε, τὸν διέκοψεν ὑψηλοφρόνως ὁ κόμης Γόργουιζ. Ὅχι μόνον δὲν ζητῶ, ἀλλ' οὔτε κἀν δέχομαι τὴν συγχώρησιν τῆς βασιλείας· προτιμῶ καλῆτερα ν' ἀποθάνω, παρὰ νὰ ὑπηρετήσω τὴν Μαρίαν. Ὅτι ἔπραξα, τὸ ἔπραξα ἐν πληρεστάτῃ γνώσει, καὶ, ἂν ἐμελλὰ νὰ ἐξαναρχίσω, ἐξανάρχιζα.

— Ἄθλιον παιδίον! τὸν ὀλεθρόν σου ζητεῖς! ἀνέκραξεν ὁ Νορθουμπερλάνδ.

— Ἀκολουθεῖ, μυλόρδε, εἶπε κατανυχθεὶς ὁ πρόεδρος· οἱ ἀπερίσκεπτοι λόγοι τοῦ υἱοῦ σου δὲν θὰ ἔχουν κἀνὲν θάρος εἰς τὴν ἐδικὴν μας πλάστιγγα.

— Τρίτον λοιπὸν, ἠκολούθησεν ὁ δούξ, ζητῶ νὰ μ' ἐπισκεφθῇ ἱερεὺς πεπαιδευμένος, ὅστις νὰ φωτίσῃ καὶ νὰ καθησυχάσῃ τὴν συνείδησίν μου. Τέταρτον τέλος πάντων, ζητῶ νὰ σταλοῦν πρὸς ἐμὲ δύο τῶν μελῶν τοῦ ἰδιαίτερου συμβουλίου, τὰ ὁποῖα ν' ἀκούσουν ἀπὸ τὸ στόμα μου ἐξηγήσεις τινάς, ἐνδιαφερούσας τὸ Κράτος καὶ τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα . . . Τώρα, ἄλλο πλέον εἰς ἐμὲ δὲν μένει, εἰμὴ νὰ σὰς παρακαλέσω ὅλους νὰ προσευχηθῇτε ὑπὲρ ἐμοῦ.

— Περὶ τούτου ἔσο βέβαιος, μυλόρδε, ἀπεκρίθη ὁ Νορθόλκ, καθὼς ἀκόμη καὶ περὶ τῆς σπουδῆς μὲ τὴν ὁποῖαν θὰ καθυποβάλωμεν εἰς τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητα τὰς ἐπιθυμίας τῆς Ἐξοχότητός Σου.

— Θελήσατε πρὸς τούτους, σὰς παρακαλῶ, νὰ τῆς εἰπῇτε κἀνένα λόγον ὑπὲρ τῆς δυστυχοῦς Ἰωάννας, ἥτις, καθὼς κάλλιστα τὸ γνωρίζουν πολλὰ τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου τούτου, ὄχι μόνον δὲν ἐπεθύμησεν ἡ ἰδίᾳ τὸ στέμμα, ἀλλὰ καὶ τὸ ἐδέχθη

μόνον καὶ μόνον ἐνδίδουσα εἰς τὰς βιαιάς ἐνοχλήσεις τῶν περὶ αὐτήν.

‘Ομοία ἀπόφασις ἐξεδόθη μετὰ ταῦτα κατὰ τοῦ μαρκησίου Νορθάμπτων, καὶ ἔπειτα κατὰ τοῦ κόμητος Γώργουικ. Ὁ τελευταῖος ἤκουσε χαμογελῶν τὴν κατ’ αὐτοῦ ἀπόφασιν.

— Σὰς εὐχαριστῶ, μολόδοι, εἶπε· καὶ, ἐπειδὴ ἡ περιουσία ὅλων τῶν καταδικαζομένων εἰς θάνατον δημεύεται, μίαν μόνην χάριν ζητῶ ἀπὸ τὴν Αὐτῆς Μεγαλειότητος· νὰ εὐδοκῇ νὰ πληρώσῃ τὰ χρῆματά μου.

Ἐξελλόντων τῶν καταδικῶν, ἡγήθη ἀπὸ τὸ ἐμπροσθεν τοῦ Γουεστμίνστερ. Χὰλ σταθεμῶν πλήθος φωνὴ πολλὰ γνωστὴ εἰς τὸν Νορθουμπερλάνδ, ὅστις, ἀκούσας αὐτήν, ἀνετριχίασε.

— Βλέπετε; βλέπετε; ἀνέκραξεν ἡ Γώννωρ Βράζ· ὁ ἄρχων δεσμοφύλαξ ἔστρεψεν ἀπὸ τὴν κόψιν τὸν πέλεκυν· κατεδικάσθησαν! . . . Κατεδικάσθη ὁ φονεὺς τοῦ φιλάτου μου υἱοῦ Σεϋμούρ· κατεδικάσθη! . . . Εὐλογημένον ἄς ᾖναι διαπαντός τ’ ὄνομα τοῦ Κυρίου!

Β.

Μολοντί πολλοὶ ἡμέραι παρῆλθαν ἀφοῦ ἡ κατὰ τοῦ Νορθουμπερλάνδ ἀπόφασις ἐξεδόθη, καμμία διαταγὴ δὲν ἐφάνη ἀκόμη περὶ τῆς ἐκτελέσεως αὐτῆς. ἤρχιζε λοιπὸν νὰ ἐλπίζῃ τὴν χάριν, καὶ, ὁμοῦ μετὰ τὴν ἐλπίδα, ἐπανῆλθεν εἰς αὐτὸν καὶ ἡ ἀγάπη τῆς ζωῆς. Ἐδέχετο συχνάκις τὰς ἐπισκέψεις τοῦ ἐπισκόπου Γάρδινερ, ὅστις δὲν ἐφείδετο οὔτε προτροπῶν οὔτ’ ἐπιχειρημάτων, προσπαθῶν νὰ τὸν πείσῃ νὰ ἐναγκαλισθῇ τὴν καθολικὴν θρησκείαν. Ὁ δούξ, ἂν καὶ κατὰ τοῦτο ἔμενεν ἀμετάπειστος, ἐδείκνυεν ὅμως μετάνοιαν εἰλικρινῇ διὰ τὸ ἐγκληματὸς του, καὶ παρεκάλει τὸν ἐπίσκοπον νὰ μεσιτεύσῃ ὑπὲρ αὐτοῦ πρὸς τὴν βασιλισσαν· ὁ ἐπίσκοπος δὲ πάλιν, ἂν καὶ δεικνύων καλὴν πρὸς τοῦτο διάθεσιν, ἔθετεν ὡς ὅρον τῆς μεσιτείας του τὴν ἐξωμοσίαν τοῦ δουκός.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, ὥραν ἀσυνήθην τῆς νυκτός, ἤκουσεν ὁ δούξ συρομένους αἰφνιδίως τοὺς μοχλοὺς τοῦ δεσμοτηρίου του, καὶ εἶδεν ἐμβαίνουσιν τὴν Γώννωρ Βράζ.

— Τί θέλεις ἐδῶ; εἶπεν· ἀλλ’ εἶναι ἄρα γε ἀνάγκη νὰ σ’ ἐρωτήσω; Ἔρχεσαι νὰ εὐχαριστήσῃς τὴν ἐκδίκησίν σου εἰς τὸ θέαμα τῆς δυστυχίας μου... Πολὺ καλὰ! ἡ εὐχαριστήσις λοιπὸν ἄρξας με.

— Ἐρχομαι, ἀπεκρίθη ἡ Γώννωρ Βράζ, καὶ διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον, καὶ δι’ ἄλλον ἀκόμη. Ὅσῳ παράδοξον, ὅσῳ ἀπίθανον σοῦ φανῇ τὸ τοιοῦτο, ἔρχομαι νὰ σὲ σώσω.

— Νὰ με σώσῃς! ἀνέκραξεν ἀναπηδήσας ἐπὶ τοῦ θρόνου του. Καὶ διὰ τίνος μέσου; Ἀλλ’ ὄχι, ὄχι· εἶναι ποταπὴ, εἶναι ἀγεννὴς εἰρωνεία. Φύγε, κατηγορούμενον πλάσμα!

— Δὲν σὲ περιγελῶ. Ἄκουσέ με, δούξ τοῦ Νορθουμπερλάνδ· ἀγαπῶ τὴν ἐκδίκησιν, ἀλλ’ ἀγαπῶ περισσύτερον τὴν θρησκείαν μου. Ἐφερεις εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης τὸν ἀγαπητόν μου υἱόν, τὸν δούκα τοῦ Σόμερσετ· μετὰ χαρὰν λοιπὸν ἄμετρον

θὰ σ’ ἐβλεπα φερόμενον εἰς τὸν αὐτὸν τόπον· ἀλλ’ εἶναι λόγος ἄλλος ἰσχυρὸς, ὅστις μόνος δύναται νὰ παραλύσῃ τὴν ἐπιθυμίαν μου ταύτην, καὶ ὁ λόγος οὗτος εἶναι τὸ συμφέρον τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐπιστροφή σου θὰ σύρῃ καὶ ἀναριθμήτων ἄλλων αἵρετικῶν τὴν ἐπιστροφήν· πρὸς ἐπιτυχίαν λοιπὸν τοῦ μεγάλου τούτου ἀποτελέσματος, θυσιάζω εὐχαρίστως τὴν προσωπικὴν ἐχθραν μου. Ὅθεν ἤλθα νὰ σοῦ εἰπῶ ὅτι ἔχουν καὶ ἄλλοι τὴν αὐτὴν διάθεσιν, καὶ ὅτι θὰ σοῦ χαρισθῇ ἡ ζωὴ, ἂν, ἀρνούμενος τὴν πίστιν τῶν διαμαρτυρομένων, πρεσβεύσῃς δημοσίως τὴν καθολικὴν πίστιν.

— Πῶς ἔμαθες ὅσα μοῦ λέγεις;

— Τί σὲ μέλει; Ἀρκεῖ νὰ μάθῃς ὅτι ἔχω τὰ πιστὰ ἀνδρῶν ἰσχυρῶν, οἵτινες ἀγαποῦν περισσότερον τὰ συμφέροντα τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, παρόσον σὲ μισοῦν.

— Ἐννοεῖς τὸν Σίμωνα Ρενάρ καὶ τὸν Γάρδινερ;

— Πιθανόν. Τὸ χρέος μου τὸ ἔκαμα· ἐξέπληρώσα τὴν ἐντολήν μου. Ἡ δὲ Ἐξοχότης σου θὰ πράξῃς φρόνιμον ἔργον, συλλογίζόμενος ὀρίμως ὅτι σοῦ εἶπα. Πρέπει ὅμως ν’ ἀποφασίσῃς ταχέως· μὴ περιμένῃς νὰ ὑπογράψῃ ἡ βασιλισσα τὴν περὶ τοῦ θανάτου σου διαταγὴν. Ὅταν ἅπαξ ἐμβῇς εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, ἐσώθῃς.

— Ὡστε λοιπὸν, ἂν ᾔθελα . . .

— Ἄν ᾔθελες! ἀνέκραξεν ὀρμητικῶς ἡ Γώννωρ, χωρὶς νὰ κρύψῃ τὸ ἐμψυχῶσαν με ἀπαίσιον ἔκφρασιν τὸ βλέμμα τῆς ζωφῶδες πύρ.

Καὶ ἔπειτα ἐστάθη.

— Γύναι, ἐπανελάβεν ὁ δούξ, δὲν σ’ ἐμπιστεύομαι· θ’ ἀποθάνω εἰς τὴν αὐτὴν πίστιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐζήσα.

— Ἀς ᾖναι, εἶπεν· ἔκαμα ὅτι ἔπρεπε, καὶ ἀναπαυμένην ἔχω τὴν συνειδήσίν μου· ὅθεν ἡμπορῶ εἰς τὸ ἐξῆς, χωρὶς ἔλεγχον συνειδήσεως, ν’ ἀπολαύσω τὴν ἡδονὴν θεμιτῆς ἐκδικήσεως. Ὑγίαινε, μολόδε· μόνον ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ ἱκρίωματος θὰ μ’ ἐξαναιδῇς.

— Πρόσμενε, ἀνέκραξε πρὸς αὐτὴν ὁ δούξ. Ἐναντίον τῶν προαισθημάτων μου, ἀπίθανον τὸ κάτω κάτω δὲν βλέπω τὸ νὰ ᾖναι τὰ πράγματα καθὼς σὺ τὰ παριστάνεις.

— Ἐπειτα, περὶ τίνος πρόκειται; παρετήρησεν ἡ Γώννωρ με σαρκαστικὸν τόνον. Νὰ γένῃς ἐξωμότης! Τί σημαίνει τοῦτο διὰ τὴν Ἐξοχότητά σου; Ἄν ὁ λόγος ᾖναι ν’ ἀγοράσῃς με τοῦτο τὴν ζωὴν σου, ἡ Ἐξοχότης σου, μὰ τὴν ψυχὴν μου, θὰ στοχασθῇς ὅτι εὐθηνὰ τὴν ἡγόρασες.

— Ἀθλία! ἐμωμμοῦρσεν ὁ κατάδικος! . . . πλὴν ἄλλην σωτηρίας ἐλπίδα δὲν ἔχω . . . Δέχομαι. Ὑπόγραψε λοιπὸν τὸ ἔγγραφον τοῦτο, τὸ ὁποῖον θὰ τεθῇ ἀμέσως ὑπ’ ὄψιν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος.

Ὁ Νορθουμπερλάνδ ἀνέγνωσε τὸ ἔγγραφον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ἦτον ἀναφορὰ ἀπευθυνομένη ἐν ὀνόματι αὐτοῦ πρὸς τὴν βασιλισσαν, καὶ ζητοῦσα πᾶς τοῦ συγχωρηθῆ νὰ ἐξομώσῃ δημοσίως τὰ θρησκευτικὰ του φρονήματα, καὶ νὰ συνδιαλλαγῇ μετὰ τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

— Ἡ γραφή, εἶπεν, εἶναι τῆς χειρὸς τοῦ Σίμωνος Ρενάρ.

— Μάλιστα.

— ὦ! σὺ . . .

— Ναι, ἐγώ. Καὶ ἂν ἀκόμη βάλῃς τὴν κεφαλὴν σου εἰς τὸ ξύλον τῆς σφαγῆς, πάλιν ἡ κεφαλὴ σου δὲν θὰ πέσῃ. Σοῦ δίδω ὡς ἐγγύησιν τὴν ἰδίαν ζωὴν μου, διότι, κατὰ τὴν ὀριστικὴν ἐκείνην σιγὴν, ἂν σὲ ἠπάτησα, σοῦ ὁμνῶ εἰς τοῦτον τὸν στυγρὸν (καὶ ὑψωσε τὸν κρεμάμενον εἰς τὸν λαιμὸν τῆς ἐσταυρωμένου) νὰ μὴν ἐπιζήσω μήτε μίαν στιγμὴν μετὰ τὸν θάνατόν σου.

— Ἀρκεῖ, ἀπεκρίθη ὁ δούξ.

Καὶ ὑπέγραψε τὴν ἀναφοράν.

— Φέρε τὴν, εἶπεν ἡ Γώννωρ, ἀρπάζουσα αὐτὴν μετὰ χαρὰν ἀπροκάλυπτον. Ἡ αὐρινὴ ἡμέρα θὰ ᾔῃαι ἡμέρα ἐνδοξοῦ διὰ τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν.

Καί, ταῦτα εἰπούσα, ἔφυγε μετὰ σπουδῆς.

Τὴν ἐπαύριον πρωΐ, ὁ Γάρδινερ ἐπῆγεν εἰς τὸ δεσμοτήριον. Μόλις ἐξεῆκεν, ὁ δούξ ἔδραμε καὶ ἐπεσιν εἰς τὰ γόνατά του. Ὁ ἐπίσκοπος τὸν ἐσήκωσε, τὸν ἐνηγκαλίσθη περιπαθῶς, ἐξέφρασε πρὸς αὐτὸν διὰ κατανυκτικῶν λόγων ὅλην τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο χαρὰν διότι τὸν ἐβλέπεν ἀναγνωρίζοντα τὰ λάθῃ του, καὶ τελευταῖον ἐσυμφώνησαν ὁμοῦ ὥστε ἡ ἐξωμοσία νὰ γείνῃ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὸ παρεκκλήσιον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου.

Μόλις ἡ ἐξωμοσία τοῦ Νορθουμπερλάνδ ἔγεινε γνωστὴ εἰς τοὺς λοιποὺς δεσμίους, ὁ μαρκήσιος Νορθάμπτων, ὁ κύριος Ἀνδρέας Δωδλεῦ, ἀδελφὸς τοῦ δουκὸς, ὁ κύριος Ἑρρίκος Γκαίτς, ὁ κύριος Θωμᾶς Πάλμερ, ὅλοι τέλος πάντων, ἐξαιρουμένου τοῦ κόμητος Γώργουικ, κατακρίνοντος μεγαλοφώνως τὴν διαγωγὴν τοῦ πατρὸς του, ἐζήτησαν τὴν ἄδειαν ν' ἀκολουθήσουν τὸ παράδειγμα τοῦ δουκὸς. Ἐπειδὴ δὲ ἡ αἰτησίς των ἔγεινεν εὐκόλως δεκτὴ, διήλθαν τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας συνοδευόμενοι ἀπὸ ἱερεῖς, ἐπιφορτισμένους νὰ τοὺς προετοιμάσουν εἰς τὴν μεγάλην πράξιν, εἰς τὴν ὁποίαν ἐπεθύμουν νὰ λάβουν μέρος.

Καί, τὴν νύκτα ἐκείνην, ἔγεινε, μετ' ὅλην τὴν ἐπίσημον τῆς ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας παράταξιν, ἡ τελετὴ τῆς ἐξωμοσίας.

Τρεῖς ἡμέρας μετὰ ταῦτα, ὁ διοικητὴς τοῦ Πύργου τοῦ Λονδίνου ἀνῆγγειλεν εἰς τὸν Νορθουμπερλάνδ ὅτι ἡ βασίλισσα ὑπέγραψε τὴν διαταγὴν τῆς καταδίκης του, καὶ ὅτι αὐριον τὸ πρωῒ ἐμελλε ν' ἀποκεφαλισθῇ. Τοῦτο ἀκούσας ὁ δούξ, ἐξωτερικῶς μὲν ἔδειξεν ἀταραξίαν, ἐσωτερικῶς δὲ ἔμεινεν ἀπόπληκτος· καί, ἅμα εὐρεθεὶς μόνος, ἔπεσεν εἰς ἀπόγνωτον φρικτὴν, πλησιάζουσαν τὴν μανίαν. Ἐκυριεύετο δὲ ἀπὸ φρικτοῦς παραλογισμοῦς, ὅταν αἰφνιδίως ὁ δεσμοφύλαξ ἔμβασεν εἰς τὸ δεσμοτήριον τὴν Γώννωρ Βράζ, καὶ ἔδραμνεν ἐκεῖ μετὰ μεγαλόσφωμον μετ' ἄνδρα καὶ μαῦρον μανδύαν τυλιγμένον.

— Ἀθλίη! ἐκραύγατεν ὁ Νορθουμπερλάνδ, ἐκτοξεύων βλέμμα μανικὸν κατ' αὐτῆς, μετ' ἠπάτησας! . . . πλὴν ὀλίγον θὰ σὰς ὠρελήσουν τὰ τεχνάσματά σου. Ἀπὸ τὰ ὑψηλὰ τοῦ ἱερῶματος, θὰ ὁμολογήσω εἰς πᾶσαν παγίδα ἔπεςα· θὰ ὁμολογήσω

ὅτι μένω καὶ ἀποθνήσκω διαμαρτυρούμενος· καὶ αἱ ὁμολογαί μου αὗται, γινόμεναι τὴν τελευταίαν στιγμὴν τῆς ζωῆς μου, θὰ ὠρελήσουν περισσότερον τὴν θρησκείαν μου, παρόσον ἡ ἀποστασία μου ὠρελήσῃ τὴν ἐδικήν σου.

— Ἀπατάσαι, ἀπεκρίθη ἡ Γώννωρ· ἀδίκως μὲ ὀνειδίζεις, καὶ τὸ ἀποδεικνύω. Φέρω τὴν ἀγγελίαν τῆς χάριτός σου.

— Τῆς χάριτός μου! εἶπε· μὲ φωνὴν δυσπιστίας.

— Τῆς χάριτός σου. Ἡ Αὐτῆς Μεγαλειότης θέλει μὲν νὰ σὲ σώσῃ, ἀλλ' ἐπιθυμία της εἶναι νὰ φανερωθῇ ἡ εὐσπλαγχνία της δημοσίως, καθὼς δημοσίως ἐπράχθη καὶ τὸ ἐγγέλημα· ὅθεν, μόνον εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης θὰ σοῦ γνωστοποιηθῇ ἡ συγχώρησις, φθάνει μόνον ν' ἀπαγγείλῃς λόγον βεβαιόνοντα τὴν ἐξωμοσίαν.

— Ἄ! ἂν ᾔτον δυνατόν νὰ πιστεύω! . . . Ἀλλὰ ποῖος εἶναι ὁ ἄνθρωπος οὗτος; ὁ δῆμιος ἔτις;

— Εἶναι ὁ ἐχθρός σου, ἀπεκρίθη ὁ ἀγνωστος ῥίπτων χαμαὶ τὸν μανδύαν του, εἶναι ὁ Σίμων Ρενάρ.

— Ἐρχεται νὰ περιπρονήσῃς ἐχθρὸν νικηθέντα, ἀπεκρίθη ὑπεροπτικῶς ὁ δούξ· εὐγενῆς τῷ ὄντι ἐκδικησίς!

— Ἡ ἐκδικησίς εἶναι πρᾶγμα γλυκὺ, εἶπεν ὁ Ρενάρ, εἰς ὁποιονδήποτε τρόπον καὶ ἂν κατορθωθῇ· μοι ταῦτα, δὲν ἤλλα νὰ σὲ περιπρονήσω, ἀλλὰ νὰ βεβαιώσω τῆς γυναικὸς ταύτης τοὺς λόγους. Ὅσον καὶ ἂν σὲ μισῶ, δὲν θέλω νὰ σὲ ἰδῶ ἀτιμάζοντα τὴν ζωὴν σου διὰ νέας ἀποστασίας. Χθεσινὸς καθολικὸς, ἂν ἐπανεέλθῃς διαμίας εἰς τὴν πρώτην θρησκείαν σου, θ' ἀποθάνῃς σὺν ἑπάνω σου τὴν γενικὴν περιπρόντησιν. Μένε εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν πίστιν, ἡ βασιλικὴ εὐσπλαγχνία μεσολαβεῖ, καὶ ὁ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς σου κρεμασθεὶς πέλεκυς ἀποσύρεται.

— Σὲ ἀκούω, καὶ ἡ ἐλπίς ἀναγεννᾶται εἰς τὴν καρδίαν μου.

— Ἄν μείνης πιστὸς εἰς τὰς ὑποίας ἐδέχθης ἀρχάς, τίποτε δὲν ἔχεις νὰ φοβῇς· ἡμπορεῖς μάλιστα νὰ κερδήσῃς ἐκ νέου βασιλικὴν εὐνοίαν. Τὸ στάδιον τῆς φιλοδοξίας ἡμπορεῖ καὶ πάλιν ν' ἀνοιχθῇ ἔμπροσθέν σου.

— Τὴν ζωὴν μόνον ζητῶ, καὶ τίποτε ἄλλο. Νὰ ζήσω μόνον, καὶ θ' ἀφοσιωθῶ ταπεινῶς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος. Ἡ ὑψηλοφροσύνη μου ἐταπεινώθη, κατεστράφη διαπνότης. . . Ἐπειτα, ἡ γλῶσσα τὴν ὁποίαν πρὸς ἐμὲ λαλεῖς, κύριε Ρενάρ, δὲν εἶναι γλῶσσα ἐχθροῦ. Συγχώρησέ με νὰ πεισθῶ ὅτι αἱ μεταξύ μας διαφωνίαι ἔπαυσαν.

— Ὅα παύτουν αὐριον, ἀπεκρίθη ψυχρῶς ὁ Ρενάρ.

— Εἴθε! εἴθε! Πρῶτον μου ἔργον θὰ ᾔῃαι, ἀπὸ τῆς βασιλικῆς συγχώρησιν τὴν ἀσυγχώρητον ἁμαρτίαν μου, νὰ πείσω εἰς τοὺς ποδας τῆς καὶ δεύτερον, νὰ σοῦ προσφέρω τὴν εὐκρινεστάτην ἔκφρασιν τῆς θαθείας ἐνγνωμοσύνης μου, καὶ νὰ ζητήσω τὴν τιμὴν τῆς φιλίας σου.

— ὦ! εἶπεν ἀνυπομόνως ὁ Ρενάρ, ἡ φιλία μου εἶναι φοβερώτερά τοῦ μέτους μου.

— Ὅτε δια σέ, Γώννωρ, ἐκολοιούησεν ὁ Νορ-

θυμπερλάνδ, ἂν ὑπάρχῃ μέτον νὰ ἐπανορθώσω τὸ κακὸν τὸ ὁποῖον σοὺ ἔκαμα . . .

— Αἱ! ἀνέκραξε τοξεύουσα πῦρ ἀπὸ τοὺς ὀφθαλμούς της ἡ Γώννωρ, ἡμπορεῖς νὰ ἐπαναφέρῃς τὸν Σεῦμορ εἰς τὴν ζωὴν;

— Ἡμπορῶ, τοῦλάχιστον, νὰ ἐξιλεώσω . . .

— Νὰ ἐξιλεώσης τὸν Θεὸν διὰ τὸν ἐδελυρὸν τοῦτον φόνον . . . Ναί, ναί, αὐτὸ ἡμπορεῖς, αὐτὸ θὰ γείνῃ . . . Ναί, θὰ ἐξιλεώσης τὸν Θεὸν διὰ τὸ ἐγκλημά σου . . .

Νεύσαντος δὲ νεῦμα ταχὺ καὶ κρύφιον τοῦ Ρέναρ, ἐπρόσθεσεν ἡσυχαζούσα·

— Θὰ τὸν ἐξιλεώσης διὰ ζωῆς μετανοίας καὶ συντριβῆς. Ἀρχισε ἀμέσως, προσεύχου ὅλην τὴν νύκτα ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς του· ἐπικαλοῦ καὶ ὑπὲρ σοῦ τὴν θεῖαν συγχώρησιν . . . Τὴν ἐδικήν μου συγχώρησιν . . . θὰ τὴν λάβῃς αὐρίον.

— Πρέπει τῶρα ν' ἀποχαιρετήσω τὴν ἔξοχότητά Σου, εἶπεν ὁ Σίμων Ρέναρ· ἐλπόμεθα αὐρίον . . . εἰς τὸν τόπον τῆς καταδίκης.

— Ἄλλ' ὅχι διὰ τελευταίαν φορὰν, ἐλπίζω, ἀπεκρίθη ὁ δοῦξ μὲ βεβιασμένον μειδίωμα.

— Ἀπὸ σέ καὶ μόνον ἐξαρτᾶται τοῦτο . . . Μὴ λησμονήσης τὸν βεβαιωτικὸν τῆς ἐξωμοσίας λόγον.

Ἀναχωρῶν δὲ μετὰ τῆς Γώννωρ Βράζ, ὁ πρέσβυς εἶπε πρὸς τὴν φιλέδικον τοῦ Σόμερσετ τροφόν·

— Τὸν ἔχομεν τὸν φίλον! δὲν ἡμπορεῖ πλέον νὰ μᾶς φύγῃ. Ὁ ἀποθάνῃ διαμαρτυρόμενος μὲν κατὰ τὴν ψυχὴν, καθολικὸς δὲ διὰ τὸν λαόν. Σὲ ἀφίνω· ἔχω τινὰς ὁδηγίας νὰ δώσω εἰς τὸν Μῶξερ, τὸν δῆμιον τοῦ Πύργου τοῦ Λονδίνου.

Ἦρε τὸν Μῶξερ καθήμενον καὶ ἀκονίζοντα τὸ ἐργαλεῖόν του. Ἐκράτει πέλεκυν, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἦσαν προσηλωμένοι ἀτενῶς οἱ γύπνοι ὀφθαλμοί του, ἀνοικοκλείοντες κάτωθεν τῶν πυκνῶν καὶ ἀγρίων ὀφρύων του, ἐνῶ μὲ τὴν ἄκραν τοῦ ἀντίχειρος ἐδοκίμαζε τὴν κόψιν τοῦ ἀπαισίου του ὅπλου.

Τὸ πεπιεσμένον κρανίον τοῦ ἦτον ὀλωσθιδίου φαλακρόν· ἀλλ' εἰς τοὺς κρατάφους τοῦ ἦσαν πυκνοὶ καὶ καταστροφὶ ἐόστρυχοι κοκκίων τριχῶν, οἵτινες, μὲ τὴν ἡμελημένην γενειάδα του καὶ τὸν μακρὸν καὶ τραχύν του μύστακα, ἐδίδαν εἰς τὸ πρόσωπόν του μορφὴν ἀληθινοῦ αἰλούρου. Ἄν ὁ Ρέναρ δὲν ἤξευρε τίς ἦτον, θὰ τὸ ἐμάντευε βέβαια.

— Μὴ πειράζεσαι, εἶπε βλέπων ὅτι τὸν ἐπροσηκώθη· ἡ ὑπόθεσις διὰ τὴν ὁποίαν ἔρχομαι τελειώνει ἀμέσως. Ἐτοιμάζεσαι διὰ τὴν αὐρίνην ἐκτέλεσιν, καὶ ἐγὼ δι' αὐτὴν ἔρχομαι νὰ σοῦ λαλήσω. Ἄκουσε· ὅταν ὁ δοῦξ βάλῃ τὴν κεφαλὴν του εἰς τὸ ξύλον τῆς σφαγῆς, μὴ σταθῇς μῆτε λεπτόν . . . μῆτε δευτέρον λεπτόν! . . . κτύπησε χωρὶς νὰ τοῦ δώσῃς καιρὸν ν' ἀναπνεύσῃ.

Καὶ ἔρριψε βαλάντιον εἰς τὰ γόνατα τοῦ δημίου, ὅστις τὸ ἤρπασε μὲ ὀρμὴν, καὶ ἀπεκρίθη μὲ ἀπαίσιον μειδίωμα·

— Ἰδοὺ πρᾶγμα ἄρκετὰ βαρὺ, ὥστε νὰ κάμῃ τὸν βραχίονά μου ἐλαφρὸν καὶ εὐκίνητον. Μεῖνε καταπάντα ἡσυχός, κύριε.

Τὴν ἐπαύριον, μόλις ἐξημέρωσεν, ὁ δοῦξ τοῦ Νορθουμπερλάνδ, φθάσας εἰς τὴν θάσιν τοῦ ἱερῶ-

ματος, ἀπῆντησε τὸν Σίμωνα Ρέναρ, ὅστις ἐπλησίασε πρὸς αὐτὸν, καὶ τὸν ἠρώτησε σιγαλά·

— Πῶς εὗρίσκεσαι σήμερον;

— Ἀρκετὰ καλὰ, ἀπεκρίθη μὲ τὴν αὐτὴν φωνή· ἀλλὰ θὰ ἦμαι καλῆτερά μετ' ὀλίγον . . . ἂν μο-
λαταῦτα δὲν μὲ ἡπάτητες . . . ἦ, τοῦλάχιστον, ἂν δὲν ἡπατήθης ὁ ἴδιος.

— Ἐπιμένω εἰς ὅσα εἶπα, ὑπὸ τὸν ὅρον ὁμῶς τοῦ νὰ ἐπιμείνης καὶ σὺ εἰς τὴν ὑπόσχεσίν σου, καὶ, ὅχι μόνον νὰ μὴν ἀναιρέσῃς τὴν ἐξώμοσίαν σου, ἀλλὰ καὶ νὰ κηρύξῃς μὲ μεγάλην καὶ εὐκατάληπτον φωνὴν ὅτι ἐπιμένεις ὁριστικῶς.

Ἀναβὰς εἰς τὸ ἱερίωμα, καὶ ἀκουμπῶν εἰς τὰ δρύφακτα, ὁ δοῦξ εἶπε πρὸς τὸν λαὸν τὰ ἑξῆς·

« Ἀδελφοί, ἔρχομαι ἐδῶ σήμερον ν' ἀποθάνω, καθὼς ἠξέυρετε. Ὁμολογῶ εἰλικρινῶς ὅτι εἰμαι μέγας ἁμαρτωλὸς, καὶ ὅτι ἡ ζωὴ μου εἶναι σειρά ἀδιάκοπος ἀνομιμάτων . . . Ἀλλὰ πρὸς τὴν βασιλίσταν πρὸ πάντων εἰμαι ἔνοχος, καὶ ἀπὸ τὴν Μεγαλειότητά της ἰδίως, πρέπει νὰ ζητήσω μεγα-
λοφῶνως συγχώρησιν. »

Τότε ἐγονάτισεν· ἔπειτα ἐστκώθη, καὶ ἤκολούθησεν ὡς ἑξῆς·

« Δὲν εἰμαι μολαταῦτα μόνος ἐγὼ ἔνοχος· ἀλλὰ δὲν θὰ ὀνομάσω τοὺς λοιπούς, διότι δὲν θέλω σήμερον νὰ λυπήσω κανένα . . . Ἄλλοίμονον! τὰ μεγάλα αὐτὰ ἁμαρτήματα, τὰ ὁποῖα καταβαρύνουν ἀλγεῖνῶς τὴν ψυχὴν μου, εἰς ἓν καὶ μόνον ἁμάρτημα συνίστανται, τὸ μεγαλῆτερον ὅλων, τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς πίστεως τῶν πατέρων μου· διότι, ἄνθρωπος ὅστις ἐτόλμησε νὰ παραβῇ τοὺς θεοὺς νόμους, ἡμπορεῖ νὰ φοβηθῇ παραδαινῶν τοὺς ἀνθρώπινους; . . . Κηρύττω λοιπὸν ἐδῶ τὴν εἰλικρινῆ ἐπιστροφὴν μου εἰς τὴν μόνην ἀληθινὴν πίστιν· ἐπικαλοῦμαι μάρτυρα τὴν θεῖαν βοήθειαν ὅτι ἀποθνήσκω εἰς τὴν καθολικὴν, ἀποστολικὴν καὶ ῥωμαϊκὴν θρησκείαν· καὶ σὰς παρακαλῶ ὅλους ὅσοι ἐσυμμερισθῇτε τὴν ἀπάτην μου, νὰ συμμερισθῇτε καὶ τὴν μετάνοιάν μου, καὶ νὰ μιμηθῇτε τὴν ἐπιστροφὴν μου. »

Καὶ ἐτελείωσεν, ἐπικαλούμενος ὑπὲρ τῆς σωτηρίας του τὰς εὐχὰς ὅλων. ἔπειτα, στραφεὶς πρὸς τὸν Σίμωνα Ρέναρ, ὅστις ἔστεκε πλησίον τοῦ ξύλου τῆς σφαγῆς μὲ τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας εἰς τὸ στῆθος, τοῦ εἶπε μὲ φωνὴν διακεκομμένην ἀπὸ τὴν ταραχήν·

— Ἡ χάρις μου δὲν ἔρχεται. . .

— Μίαν στιγμὴν. Πρέπει πρῶτον νὰ κύψῃς τὴν κεφαλὴν· τοιαύτη εἶναι τῆς βασιλίσσης ἡ θέλησις. Ἐμελλε νὰ ὑπακούσῃ, ὅταν εἶδεν εἰς τὴν πρώτην σειράν τοῦ πλήθους κυματίζον λευκὸν μαντίλιον. Ἀνεσκήρτησε, πεισθεὶς ὅτι ἦτον τῆς συγχώρησεως αὐτοῦ τὸ σημεῖον· ἀλλ' ἀμέσως ἀνεγνώρισε τὸ αἵματωμένον μαντίλιον τῆς Γώννωρ Βράζ.

Ἐγονάτισε τότε σπασμωδικῶς, ἀφοῦ ἐκύτταξε τὸν Ρέναρ μὲ βλέμμα πλήρες ἀδημονίας· ἔπειτα, ἔθεσε τὴν κεφαλὴν του εἰς τὸ ξύλον τῆς σφαγῆς . . .

Καὶ ἀμέσως ἠκεφαλὴ του ἔπεσεν.

Ὁ δῆμιος τὴν ἐπῆρεν ἀπὸ τὰς τρίχας, καὶ τὴν ἔδειξε πρὸς τὸν λαὸν λέγων·

— Ἡ παρούσα εἶναι κεφαλὴ προδότου!

Τὴν αὐτὴν στιγμήν, κραυγαί τινες ἠκούσθησαν περὶ τὸ ἱκρίωμα.

— Ἡ δυστυχὴς γραῖα ἀποθνήσκει ! . . . Ἀπέθανεν ! . . . ἔλεγαν.

Ἡ γυνὴ ἐκείνη ἦτον ἡ Γώννωρ Βράζ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΟΓΔΟΟΝ.

Α'.

Ἡ Μαρία ἠκολούθει νὰ κατοικῇ εἰς τὸν Πύργον τοῦ Λαυδίνου, καὶ ἡ ἀπόρριξις τῆς αὐτῆς ἀπεδίδετο εἰς διαφόρους αἰτίας. Ἡ ἀληθὴς ὁμῶς αἰτία ἦτον ὅτι τὰ σχέδιά τῆς περὶ ἀποκαταστάσεως τῆς καθολικῆς θρησκείας ἠδύνατο νὰ τὰ προτομαίῃ ἀσφαλῶς ἐντὸς τῶν τειχῶν τοῦ φρουρίου τούτου, ὅσον εἰς κἀνὲν ἄλλο μέρος. Ἐκεῖ παρατηροῦντο ὀλιγώτερον αἱ συχναὶ ἐπισκέψεις τοῦ Σίμωνος Ρέναρ, ὅστις ἔγινε τότε μυστικὸς αὐτῆς σύμβουλος, καὶ δι' αὐτοῦ ἐυρίσκετο εἰς ἀκατάπαυστον ἀλληλογραφίαν μετὰ τὸν αὐτοκράτορα Κάρολον τὸν Ε'. ἐκεῖ προσέτι ἐδέχετο κυρίως τὸν πρέσβυν τοῦ πάπα Ἰουλίου τοῦ Γ' Φραγκίσκον Κορμενδόνην, τὸν μετὰ ταῦτα περίφημον καρδινάλιον τοῦ αὐτοῦ ὀνόματος. Τὸν πρέσβυν τούτον ἐκράτησεν ἡ βασιλισσα πλησίον τῆς μέχει τοῦ θανάτου τοῦ δουκὸς τοῦ Νορθουμπερλάνδ, ὥστε νὰ φέρῃ ὁ ἴδιος εἰς τὸν μέγαντῆς Ρώμης ἀρχιερεᾶ τὴν εἰδήσιν τοῦ εἰρημένου θανάτου, καὶ τοῦ ἀποτελέσματος αὐτοῦ εἰς τὸν λαόν. Ἀφοῦ τὸν ἐβεβαίωσε πληρέστατα περὶ τῆς ἀφοσίωσεως αὐτῆς εἰς τὴν ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, καὶ τῆς ἀμεταθέτου ἀποφάσεώς τῆς διὰ τὴν ἀποκατάστασιν τῆς ῥωμαϊκῆς λατρείας, τοῦ εἶπεν ὅτι ἡ ἀντιδρασίς ἔπρεπε νὰ γείνῃ ὀλίγον κατ' ὀλίγον, διότι, εἰς περιστάσεις παρομοίας, ἡ ταχύτης ἠδύνατο νὰ φέρῃ ὀλέθρια ἀποτελέσματα. Ὁ Ρέναρ καὶ ὁ Γάρδινερ ἐσυμφώνησαν μετὰ τὴν γνώμην τῆς βασιλίσσης· καὶ, πεισθεὶς παρ' αὐτῶν, ὁ πρέσβυς τοῦ πάπα ἀνεχώρησε πλήρως εὐχαριστήσεως, διότι νύδοκίμησεν εἰς τὴν ἀποστολὴν του.

Ἐντούτοις, ἄλλης φύσεως διαλογισμοί, διαλογισμοὶ πολλὰ γλυκύτεροι, ἀπασχολοῦν τότε τὴν Μαρίαν. Ἐῖπαμεν ἤδη ποίαν ἐντύπωσιν ἐπροξένησεν εἰς αὐτὴν ὁ Ἐδουάρδος Κουρτεναί ἀπὸ τὴν πρώτην των συνέντευξιν, καὶ ποίας εἰκασίας συνέλαβεν διὰ τοῦτο οἱ περὶ αὐτήν. Ἡ τρυφερὰ λοιπὸν αὕτη κλίσις ἐλάβανε κατ' ἡμέραν νέας δυνάμεις, καὶ κἀνείς πλέον δὲν ἀμφισβόλλεν ὅτι, ἂν ἐνυμνεύετο, νομφίος τῆς θᾶ ἦτον ὁ νέος κόμης.

Μετὰ πείσμα βαθύ, μετὰ ἀνησυχίαν ζωηράν, ἔβλεπεν ὁ Σίμων Ρέναρ τὰς προόδους τοῦ πάθους τούτου, τὸ ὅποιον ἔθετον ἐμπόδιον εἰς τὴν ἐκπλήρωσιν τῶν σκοπῶν του· ὅθεν καὶ ἀπεράσισε νὰ ἐναντιωθῇ ἀνευδότως. Γνωρίζων ὁμῶς ὅτι ὁ χαρακτήρ ἰδίως τῆς Μαρίας, καὶ ἐν γένει τὸ ἔμφυτον εἰς τὸ γυναικεῖον φύλον φιλόνηκον, θᾶ τὴν ἐδίεζαν νὰ βρῇ ὀρμητικώτερον εἰς τὴν ὁδὸν ἐκείνην ἀπὸ τῶν ὁποίων θᾶ κατεβάλλοντο ἀγῶνες πολλοὶ νὰ τὴν ἀποτρέψουν, ἐνόησεν ὅτι, τότε ὀλιγώτερον παρὰ ποτὲ, ἔπρε-

πε νὰ παρεκτροπῇ ἀπὸ τὴν γραμμὴν ταύτην τῆς προφυλακτικῆς φρονήσεως. Παρεκτὸς τούτου, εἶχεν ἐναντίον του κόμμα ἰσχυρόν, ἢ μᾶλλον εἶχεν ὄλους ἐναντίους του, διότι ὅλοι, ἀφοῦ ἡ ὑψηλὴ πρὸς τὸν κόμμητα τοῦ Δεβονσάιρ εὐνοία δὲν διεφίλονε κείτω πλέον, ἀρχίζοντες ἀπὸ τὸν Γάρδινερ καὶ τὸν Νουάλ, ἐφιλοτιμοῦντο ἀνευδότως καὶ προφανῶς ποῖος πρώτος νὰ δείξῃ πρὸς αὐτὸν περισσotέραν ἀφοσίωσιν. Μολαταῦτα, ὁ πρέσβυς οὗτος δὲν ἀπηλπίσθη, διότι ἐγνώριζε τὸν ζηλότυπον καὶ ὑποπτον χαρακτήρα τῆς βασιλίσσης. Ὅθεν, ἀφοῦ καλῶς ἀνέλυσε τὰς παρούσας περιστάσεις, καὶ ἐσκέφθη ὠρίμως περὶ τῶν ὠφελειῶν τὰς ὁποίας ἐξ αὐτῶν ἠδύνατο νὰ πορισθῇ, ὑπεκρίθη ὅτι ἐνέκρινε τὰ αἰσθήματα τῆς Μαρίας, καὶ δὲν παρημέλησε τίποτε ὥστε νὰ κερδήσῃ τὴν εὐνοίαν τοῦ Κουρτεναί.

Ἡ πονηρία τοῦ Ρέναρ κῆρε λείαν εὐκολον τὴν ἀπειρίαν τοῦ κόμμητος, ὅστις τότε μόλις ἦτον εἴκοσι καὶ ἐνὸς ἐτῶν, ἐκ τῶν ὁποίων δεκατέσσαρα ἔχσεν εἰς στενὴν αἰχμαλωσίαν· ὅθεν, μολοντί ὁ Νουάλ κατέβαλλε κατ' ἡμέραν πᾶσαν προσπάθειαν ὥστε νὰ τὸν πείσῃ νὰ προφυλάττεται ἀπὸ τὰς ἐνέδρας τοῦ συμπρεσβευτοῦ του, ὁ νέος ὁμῶς, ἐπειδὴ ἔβλεπε τὴν ἀδυναμίαν τῆς βασιλίσσης πρὸς αὐτὸν, καὶ ἀνεπαύετο εἰς τὰ προσωπικά του πλεονεκτήματα, ἐνόμιζεν ὅτι ἡ ὑψηλὴ του θέσις τὸν κατέστενεν ἀπὸ πᾶσαν ζηλότυπον ἔχθραν, ὡς καὶ ἀπὸ πᾶσαν ἀντιζηλίαν, ἀπρόσβλητον.

Ἡ ὑπανδρεία τῆς Μαρίας μετὰ τὸν Κουρτεναί νύχαριστεῖ ὅλα τὰ κόμματα. Καὶ ἀληθῶς, ὅχι μόνον καμμία ἔνστασις δὲν ἠδύνατο νὰ γείνῃ κατὰ τοῦ γένους του, διότι, ἀπόγονος ὢν Ἐδουάρδου τοῦ Δ', εἶχε στενὴν μετὰ τὴν αὐτῆς Μεγαλειότητα συγγένειαν, ἀλλ' ἀκόμη ἡ εἰλικρίνεια καὶ ἡ εὐπροσηγορία τοῦ χαρακτήρος του εἴλκυον γενικῶς πρὸς αὐτὸν τὴν κοινὴν εὐνοίαν καὶ συμπάθειαν.

Δὲν ἐβράδυνεν ὁμῶς ὁ νέος κόμης νὰ δειχθῇ πολλὰ εὐαίσθητος εἰς τὰ θέληματα τῶν δεσποινῶν τῆς τιμῆς, καὶ, ἀπὸ τὴν διάθεσιν ταύτην ἰδίως ὠφεληθεὶς, ὁ Σίμων Ρέναρ ἐπροσπάθησε νὰ τοῦ ἀραιρῇ τὴν ἀγάπην τῆς βασιλίσσης. Ἀρ' ἐνὸς μὲν, ἐνεθάρρυνε τὰς ἐρωτοτροπίας του ταύτας· ἀρ' ἐτέρου δέ, ἐνήργει τοιοῦτοτρόπως, ὥστε νὰ τὰς μανθᾶν ἡ βασιλισσα. Ἀλλ' ἡ Μαρία, ἂν καὶ ὀλίγον ἀνεκτικὴ ἐκ φύσεως, ἐνόμιζεν ὁμῶς ὅτι ἔπρεπε νὰ δείξῃ συγκατάθεσιν τινα πρὸς τὸν ἐραστήν τῆς διὰ τὴν ἄκρην του νεότητά, καὶ περιωρίσθη κατὰ πρῶτον νὰ παρακαλέσῃ τὸν Ρέναρ νὰ προσπαθῇ ὅπως νὰ ἐμπνεύσῃ εἰς τὸν νέον φίλον του περισσotέραν συστολήν. Ὁ δὲ πανοῦργος διπλωμάτης, ἀντὶ νὰ πράξῃ κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς, μετεχειρίσθη, χωρὶς νὰ φανῇ, ὅλα τὰ μέσα ὥστε νὰ τὸν σπρώξῃ περισσotέρον εἰς τὴν ἀταξίαν. Ματαίως ὁ Νουάλ παρίστανεν εἰς τὸν κόμμητα πόσον ἐσύμφερεν εἰς αὐτὸν νὰ μὴ δώσῃ τοῦλάχιστον φανεράν ἀφορμὴν δυσαρρεσκείας· ματαίως ὁ Γάρδινερ τὸν ἐπέπληττε μετὰ τραχύτητα κυρὸς ἐπίτης καὶ εἰς τὰς ἐπιπληξείας καὶ εἰς τὰς συμβουλὰς, ὁ ἀπερίσκεπτος νέος, ὑπακούων εἰς μόναν τὰς ἐντολὰς τῆς νεότητος, ἐπίπτεν ἀπὸ παρεκτροπῆς εἰς παρεκτροπήν. Ὁ Σίμων Ρέν-

νὰρ ἐθρίαμβευεν εἰς τὸ σκότος· ἀλλὰ δὲν εἶχε προ-
ἶδεϊ τὴν μακροθυμίαν τῆς βασιλίσσης, ἥτις, ἂν καὶ
πολὺ δυσαρεστομένη, ἀναπαυομένη μολταυτὰ εἰς
τὴν ἐμπαθὴ ἀφοσίωσιν, τὴν ὁποίαν ἐδείκνυε πάν-
τοτε πρὸς αὐτὴν ὁ ἐραστὴς της, ἀπέδιδε τὴν πα-
ροῦσαν ἀκολασίαν τῶν ἡθῶν του εἰς ἀνάγκην πρὸς-
καίρον συμψηφισμοῦ, οὕτως εἰπεῖν, διὰ τὸν ὁποῖον
ἔως τότε ἔζησε μονήρῃ καὶ περιωρισμένον βίον·
πειθομένη δὲ εὐχαρίστως ὅτι ἐντὸς ὀλίγου ἔμελλε
ν' ἀνοίξῃ τοὺς ὀφθαλμούς του εἰς τὰς παρεκτροπὰς
του ταύτης, τὸν ἐσυγχώρει εἰς τὸ θάθος τῆς καρ-
δίας της.

Ὁ Ρέναρ τότε ἤσθλη τὴν ἀνάγκην νὰ καταφύγῃ
εἰς μέσα ἄλλα συντελεστικώτερα· καὶ ἀπεφάσισεν,
ἐπειδὴ ἦτον τόσοσιν δύσκολον νὰ διεγείρῃ τὴν ζηλοτυ-
πίαν τῆς Μαρίας, ν' ἀντιτάξῃ κατ' αὐτῆς φοβερωτέραν
ἀντίηχον· ὡς τοιαύτην δὲ ἤρε τὴν βασιλοπαιδα
Ἐλισάβετ. Τίποτε δὲν προσέβαλλε τόσοσιν τὴν μα-
ταιορροσύνην τῆς βασιλίσσης, ὅσον ὁ παραμικρὸς
ἔπαινος τοῦ κάλλους τῆς ἀδελφῆς της· ἀπλὸν
περὶ τοῦτου φιλοφρόνημα, εἰς τὴν ῥηθείσαν βασιλο-
παιδα ἀπευθυνόμενον, καὶ ἐφαίνετο ἐξευτελισμὸς
σχεδὸν τῆς ἰδίας της ὠραιότητος, καὶ μὲ πολλὴν
δυσαρέσκειαν ἔβλεπε τὴν ὁποίαν ἡ Ἐλισάβετ ἐπρο-
ξένει εἰς τὸ κοινὸν ἐντύπωσιν. Ἡ δὲ βασιλοπαις
τόσπον καλῶς ἐγνώριζε τὴν ἀδυναμίαν ταύτην τῆς
Μαρίας, ὥστε, ἐμπροσθεν αὐτῆς, ἐφρόντιζε νὰ γί-
νεται σχεδὸν ἀφανὴς, ἀποφεύγουσα καὶ τὴν παρα-
μικρὰν ἐπίδειξιν· ἀλλὰ τοῦτο δὲν ἐμπόδιζε πολ-
λάκις τὸν Κουρτεναί (χωρὶς ποσὼς νὰ φαντασθῇ
πόσης λύπης ἐγένετο αἷτιος εἰς τὴν ἐρωμένην του
βασιλίσσαν, καὶ πόσης θλάθης εἰς τὰ ἴδια αὐτοῦ
συμφέροντα) ἀπὸ τοῦ νὰ ἐκφράξῃ πρὸς τὴν Ἐλισάβετ
τὸν θαυμασμόν του, καὶ μ' ἐνθουσιασμόν τοιοῦτον,
ὥς τὰς παρεῖς τῆς μιᾶς μὲν τῶν ἀδελφῶν νὰ σκε-
πάζῃ τῆς αἰδοῦς τὸ ἐρύθημα, τῆς ἐτέρας δὲ, τῆς ὀρ-
γῆς ἡ ὠχρότης. Καθ' ὃν καιρὸν λοιπὸν ἡ βασιλίσσα,
φοβηθεῖσα σπουδαίως διὰ τὸν ἔρωτά της, ἀπεφάσισε
ν' ἀπομακρύνῃ τὴν ἀδελφὴν της ἀπὸ τὴν αὐλήν,
ὁ Σίμων Ρέναρ τῆς ἡτοίμαζε κρυφίως ἄλλα σκλη-
ρότερα βάσανα. Καὶ πρῶτον μὲν, διὰ λόγων ισχυ-
ρῶν, ἀνέτρεψε τὸ σχέδιόν της τοῦτο, μετὰ ταῦτα
δὲ, ἀφοῦ ἐβεβαιώθη ὅτι ἡ Ἐλισάβετ ἔμενεν, ἤρχισε
σπουδαίως τὴν μελετηθεῖσαν σκευωρίαν του.

Παρετήρησεν ὁ Ρέναρ ὅτι ἡ Ἐλισάβετ δὲν ἦτον
ἀναίσθητος εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Κουρτεναί· κρυφίως
λοιπὸν συνεδαύλιζε τὸ πῦρ, καὶ ἐντὸς ὀλίγου ἀνε-
κάλυψεν εὐχαρίστως ὅτι ἦναψε πυρκαϊάν. Συγχαίρων
τότε διὰ φιλικῶν ἐκφράσεων τὸν εὐνοούμενον κόμητα,
ἀνῆγγειλεν εἰς αὐτὸν τὸν νέον του θρίαμβον· οὗτο·
δὲ, ὡς τρέφων καὶ μέγαν πρὸς τὴν βασιλοπαιδα
ἔρωτα, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰς ὁρμὰς τῆς μα-
ταιόφρονος χαρᾶς του. Ἐγένετο ὁλως ἔξω φρι-
νῶν, κατεφρόνισε τὰς σοφὰς συμβουλὰς τοῦ Γάρ-
δινερ καὶ τοῦ Νουάλ, ἐπισώρευσε λάθην εἰς λάθην,
ἀφροσύνας εἰς ἀφροσύνας, καὶ μόλις ἐδείκνυεν ἐξω-
τερικὴν τινα πρὸς τὴν βασιλίσσαν ἀγάπην. Διατη-
ροῦσα σοβαρότητα ἄκραν καὶ σιωπὴν, ἡ Μαρία
ἐμελέτα τὴν ἐκδίκησιν της· εὐχαριστοῦμενος δὲ
εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τῶν ἀφηνῶν σκευωριῶν του,

(Φυλλάδιον 46. Τομ. Β'.)

ὁ Ρέναρ ἀρμοδίαν μόνον στιγμὴν ἐπερίμενε νὰ
προκαλέσῃ τὴν κρίσιν.

Μίαν τῶν ἡμερῶν, ὁ Κουρτεναί προσεκλήθη
πλησίον τῆς βασιλίσσης. Πτοηθεὶς διὰ τὴν ψυ-
χράν της ὑποδοχὴν, ἠθέλησε νὰ πῆσῃ εἰς τοὺς
πόδας της... Νεῦμα ὀργῆς τὸν ἐμπόδισε.

— Μυλόρδε, τοῦ εἶπε, σ' ἐζήτησα διὰ τελευ-
ταίαν φορὰν.

— Διὰ τελευταίαν φορὰν, χριστάτη κυρί-
μου! . . .

— Μὴ μὲ διακόπτῃς, ἐπανέλαβε μὲ σοβαρὸν
ῥος. Σ' ἐπροσκάλεσα νὰ σοῦ φανερώσω ὅτι, ὅποια-
δήποτε ἦσαν μέχρι τοῦδε τὰ πρὸς σέ αἰσθημάτων
μου, τὰ ἀρνοῦμαι. Δὲν θὰ σ' ἐνθυμίσω τὰς χάρι-
τας ὅσας ἔλαβες ἀπὸ τὴν μεγαλοδωρίαν μου, τὰς
μεγάλας τιμὰς ὅσας πρὸς σέ ἐπεδαφιεύθην, καὶ
τὰς ἀκόμῃ μεγαλητέρας ὅσας διὰ σέ ἐφύλαττα·
περιορίζομαι μόνον νὰ σοῦ εἰπῶ ὅτι ἡ ἀχαριστία
σου εἶναι ἴση μὲ τὴν ἀπιστίαν σου, καὶ ὅτι ἀπὸ
τῆς σήμερον σ' ἐξορίζω ἀπὸ τὴν παρουσίαν μου.

— Οἰέ μου δίκαιε! εἰς τί ἄρ' γε ἐλύπησα τὴν
Μεγαλειότητά σου;

— Εἰς τί! προτρεῖσαι ὅτι δὲν τὸ γνωρίζεις!...
ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς εἰς τὴν διαγωγὴν σου, καὶ
τὴν ἀπέδιδε εἰς τὴν νεότητά, εἰς τὴν ἀπειρίαν·
ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς, διότι, πέραν τῆς κουφότητός
σου ἐκείνης, ἐνόμιζα ὅτι διέκρινε τὰ στοιχεῖα φύ-
σεως εὐγενούς, καὶ, ἐπρόσθεσε μὲ ἡλλοιωμένην φω-
νὴν, διότι . . . διότι εἶχα πεποιθήσιν . . . ὅτι
μὲ ἠγάπας.

— Δὲν πιστεύεις λοιπὸν καθόλου τὴν βεβαιώσιν
τῆς ἀφοσιώσεώς μου; ἀνέκραξεν ὁ κόμης ἐναγκα-
λιζόμενος τὰ γόνατά της καὶ προσηύχων νὰ λάβῃ
τὴν χεῖρά της.

— Δὲν πιστεύω τίποτε, ἀπεκρίθη ἀποσύρουσα τὴν
χεῖρα, τίποτε, βέβαια. Σηκώσου μυλόρδε· μὴν ἐξ-
ευτελίζεσαι περισσώτερον. Ἄν μὲ ἀγαπᾷς ὡς βα-
σιλίσσα, δὲν μὲ ἀγαπᾷς ὡς γυναῖκα· ἂν διὰ σέ
ὁ θρόνος μου ἔχῃ θέλγητρα, τὸ πρόσωπόν μου σοῦ
ἔγενεν ἀδιάφορον· πολὺ καλὰ τὸ ἐνόησα.

— Τῇ ἀληθείᾳ, κυρία μου, προκαγνορίζεις φρικτὰ
τὴν καρδίαν μου. Πιθανὸν νὰ εἶδεις πρὸς ἄλλας
κλίτιν ἐφήμερον· ἀλλὰ σὺ μόνη κυριεύεις τὴν καρ-
δίαν μου.

— Ψεύδῃσαι! ἀγαπᾷς τὴν βασιλοπαιδα ἀδελ-
φὴν μου.

Ἐχρίσεν ὁ κόμης, ἀλλὰ συνῆλθεν ἀμέσως.

— Ἡ Μεγαλειότης σου ἀπατάται, εἶπε.

— Καὶ πῶς! Ὁ τολμήσας ἀκόμῃ καὶ νὰ ἀρνη-
θῇ τὴν ἀπιστίαν σου! θὰ τολμήσας νὰ μοῦ εἰπῇς
κατὰ πρόσωπον ὅτι δὲν ἐψιθύρισε λέξεις ἐρωτικὰς
εἰς τὸ αὐτίον τῆς Ἐλισάβετ! . . . θὰ τολμήσας νὰ
βεβαιώσας ὅτι δὲν μετενόησας διὰ τὴν πρὸς ἐμὲ ὑ-
πόσχεσίν σου, θὰ τολμήσας καὶ τοῦτο! . . .

— Τολμᾷ, κυρία μου.

— Ἀληθινῶς! . . . Οἱ λόγοι σου λοιπὸν αὐτοί,
ὡς σὲ ψεύσουν καθὼς ἀξίζει, προδότα! Ἰδοὺ ἐπι-
τολή σου πρὸς τὴν ἀδελφὴν μου, ὅπου ἐκφράζεσαι
σαφέστατα, ὥστε δὲν μένει ἡ παραμικρὰ ἀμφιβο-
λία!

— Ἀνάθεμά σε, πατανά! . . . Ὁ Ρέναρ μ' ἐπρόδωκεν! εἶπε καὶ ἑαυτὸν ὁ Κουρτεναί.

— Εἶναι γραφὴ ἐδική σου;

— Εἶναι γραφὴ μου, μάλιστα, δὲν ἠμπορῶ νὰ τὸ ἀρνηθῶ.

— Καί, ἔμπροσθεν τοῦ μάρτυρος τούτου, τοῦ ὁποίου δὲν ἠμπορεῖς ν' ἀναιρέτης τὴν ἄφρωνον κατηγορίαν, διςχυρίζεσαι ἀκόμη ὅτι δὲν με ἠπάτησες;

— Σὲ ἠπάτησα, κυρία μου· ἀλλὰ δὲν ἔπαυσα ποτὲ νὰ σὲ ἀγαπῶ.

— Μυλόρδε! . . . μυλόρδε! . . . πρότεξε καλά! μὴ δοκιμάσης καὶ ἄλλην φορὰν νὰ με ἀπατήσης, ἦ, ὁμνύω, μὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην καὶ ἦν ὁ Θεὸς θ' ἀποφασίσῃ περὶ τῆς σωτηρίας ἢ τῆς κολάσεως τῆς ψυχῆς μου, θὰ αἰσθανθῆς ὅτι δὲν παίζει κἀνεὶς ἀτιμωρήτως με τὴν θυγατέρα Ἑρρίκου τοῦ Ἡ.

— Ἡξεύρω ὅτι φοβερά εἶναι, κυρία μου, ἡ ὀργή σου· ἀλλ' ἡξεύρω ὅτι εἶσαι καὶ δίκαια. Κρίνέ με λοιπόν . . . καταδικασέ με, ἂν τοιαύτη ᾖ καὶ ἡ θέλησίς σου· πλὴν ἀκουσέ με. Κατὰ προτροπὴν τοῦ ἀνδρός ὅστις ἐνεχείρισεν εἰς τὴν Μεγαλειότητά Σου τὴν ἐπιστολὴν ταύτην . . . κατὰ προτροπὴν τοῦ Σίμωνος Ρέναρ . . . τὴν ἔγραψα.

— Εἶναι δυνατόν! . . .

— Ἐφάνην ἀπερίσκεπτος, μωρὸς, ἀλλ' ὄχι καὶ ἔνοχος τῆς στυγεραῆς ἀπιστίας διὰ τὴν ὁποίαν ἡ Μεγαλειότης Σου με ὀνειδίζει . . . Διώξέ με, στείλε με εἰς ἔξορίαν . . . εἶμαι ἄξιος τιμωρίας . . . ἀλλὰ μὴ πιστεύσης, ἂ! μὴ πιστεύσης, σ' ἐξορκίζω, ὅτι ἔπαυσα νὰ σὲ ἀγαπῶ!

— Συλλογίζομαι τί ἔννοεῖς διὰ τῆς ἀγάπης, μυλόρδε· ἀλλὰ διάθεσιν δὲν ἔχω νὰ συμμερισθῶ με γυναῖκα ἄλλην τὴν λατρεῖαν ὅποιουδήποτε ἀνδρός. Ἐπειτα, ἂν ὑποθέσω ὅτι εἶπες ἀλήθειαν, διατί ἔγραψες πρὸς τὴν βασιλόπαιδα Ἐλισάβετ τὴν περιπαθὴ ταύτην ἐπιστολὴν;

— Σοὺ εἶπα, Μεγαλειότης, ὅτι ἐπλανήθην ἀπὸ κακῆς συμβουλῆς. Ἡ διαγωγὴ μου εἶναι ἀδικαιολόγητος, καὶ μετανοῶ πικρῶς.

— Εἶσαι εἰλικρινής; εἶπεν ἡ Μαρία, τῆς ὁποίας ἡ καρδία ἤρχισε νὰ μαλίσσεται ἀπὸ τὴν φαινομένην τοῦ ἔραστοῦ τῆς μεταμέλειαν.

— Ποῖον ὄρκον πρέπει νὰ ὁμώσω;

— ἔχω καλῆτερον ἄλλο μέσον νὰ βεβαιωθῶ, ἐπανέλαβεν ὡς ἀπὸ αἰφνιδίαν ἰδέαν προσβληθεῖσα.

Ἔσσεις τὸν κώδωνα, καὶ ἦλθεν εἰς τῶν κλητῆρων.

— Παρακάλεσε, τοῦ εἶπε, τὴν βασιλόπαιδα Ἐλισάβετ νὰ ἔλθῃ ἐδῶ ἀμέσως.

— Τὴν βασιλόπαιδα! ἀνέκραξεν ὁ κόμης.

— Ναί, τὴν βασιλόπαιδα. Θέλω νὰ σὰς ἐξεμ-προσθίσω.

Ἐπειτα, καλέσασα καὶ πάλιν τὸν ἀπομακρυνθέντα κλητῆρα, ἐπρόσθεσε·

— Προσκάλεσε ἐπίσης τὸν λόρδον ἀρχιγραμματέα καὶ τοὺς πρέσβεις τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Γαλλίας.

— Ἀγνοῶ τοὺς σκοποὺς τῆς Μεγαλειότητός Σου, εἶπεν ὁ Κουρτεναί ἀναχωρήσαντος τοῦ κλητῆρος· προτιμῶ ὅμως ν' ἀποθάνω καλῆτερα, παρὰ νὰ φέρω τὴν παραμικρὰν εἰς τὴν βασιλόπαιδα προσβολήν.

— Ὡ! δὲν ἀμφιβάλλω, μυλόρδε, ἀπεκρίθη με πικρὰν εἰρωνεῖαν ἡ βασίλισσα. Ἀλλ' ἂν δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ τιμωρήσω τὴν προδοσίαν ἔραστοῦ, ἠμπορῶ ὅμως νὰ παιδεύσω τὴν ἀπειθείαν ὑπηκόου . . . Φοδῆσου λοιπὸν μὴ φανῆς εἰς τὰς διαταγὰς μου ἀπειθείας.

Ὁ κόμης ἔμελλε ν' ἀποκριθῇ, ἀλλ' ἐδάγκασε τὰ χεῖλη καὶ ἐσιώπησε.

Μετ' ἄλιγον, ὁ κλητὴρ ἀνήγγειλε τὴν βασιλόπαιδα Ἐλισάβετ, ἔπειτα τὸν Γάρδινερ, τὸν Ρέναρ καὶ τὸν Νουάλ. Μαντεύσας εὐθὺς τὸν σκοπὸν τῆς αἰφνιδίας ταύτης συναθροίσεως, ὁ πρέσβυς τοῦ αὐτοκράτορος ἔκρινε τὸν θρίαμβον αὐτοῦ πλήρη, καὶ τὴν δυσμένειαν τοῦ Κουρτεναί βεβαίαν.

— Μυλόρδε, εἶπεν ἡ βασίλισσα πρὸς τὸν Γάρδινερ, μυστικὸν δὲν εἶναι διὰ σέ . . . οὔτε διὰ σέ, κύριε Ρέναρ, οὔτε διὰ σέ ἀκόμη. κύριε Νουάλ, ὅτι, μεταξύ ὧλων ὅσοι ἐπροτάθησαν εἰς ἐμέ ὡς νυμφῖοι, μεταξύ τῶν βασιλοπαιδῶν τῆς Ἰσπανίας καὶ τῆς Πορτογαλλίας, τοῦ βασιλέως τῶν Ῥωμαίων, τοῦ καρδινάλιου Πώλου καὶ πολλῶν ἄλλων, ἐπροτίμησα τὸν ἄνδρα τούτον, ὅστις εἰς ἐμέ μόνον χρεώσεται καὶ τὸν βαθμὸν εἰς τὸν ὁποῖον ἔφθασε καὶ τὴν περυσίαν τὴν ὁποίαν νέμεται.

— Τὸ ἡξυρόμεν μάλιστα, χαριστάτη κυρία, ἀπεκρίθη ὁ Γάρδινερ ἐντρομος, καὶ ἡ γνώμη μας εἶναι ὅτι ἡ Μεγαλειότης Σου δὲν ἠδύνατο νὰ κάμῃς εὐτυχεστέραν ἐκλογὴν, ἐκλογὴν εὐαρεστοτέραν εἰς τὸ ἔθνος. Δὲν εἶναι ἀλήθεια, κύριε Ρέναρ;

Ὁ Ρέναρ ἔκλινε τὴν κεφαλὴν καὶ ἐσιώπησε.

— Κατὰ πάντα λόγον, εἶπεν ὁ Νουάλ, τὸ συν-οικέσιον τοῦτο ἔχει τὴν ἔγκρισιν τοῦ βασιλέως καὶ κυρίου μου, Ἑρρίκου τοῦ Β'.

— Τί θὰ εἰπῇτε λοιπόν, ἡκολούθησεν ἡ Μαρία, ὅταν μάθετε ὅτι ὁ κόμης τοῦ Δεβονσάϊρ, ἐπιορκῶν, περιφρονεῖ τὴν δεξιάν μου καὶ ἀποκρούει τὸ προσφερόμενον εἰς αὐτὸν γέμμα . . . ὅταν μάθετε ὅτι, δელεασθεὶς ἀπὸ τὰ θέλητρα γυναικὸς ἄλλης, ἐγκαταλείπει τὴν βασίλισσαν, ἥτις κατεδέχετο νὰ καταβῇ μέχρις αὐτοῦ ὥστε νὰ τὸν ἀναβιδύσῃ μέχρις αὐτῆς;

— Ἀδύνατον! ἀνέκραξαν συγχρόνως ὁ Γάρδινερ καὶ ὁ Νουάλ.

— Μὴν ἀπατάσθε, εἶπεν ἡ βασίλισσα· θὰ τὸν ἀκούσετε νὰ ὁμολογήσῃ τὸ ἔγκλημά του ὁ ἴδιος.

— Δὲν θὰ τὸ πιστεύσω πρὶν τὸν ἀκούσω, εἶπεν ὁ Νουάλ ἔρωτῶν τὸν Κουρτεναί διὰ τοῦ βλέμματός. Δὲν ἠμπορῶ ὅμως νὰ τὸν ὑποθέσω ἐπιδεκτικὸν τοιαύτης ἀφροσύνης.

— Οὔτ' ἐγὼ, εἶπεν ὁ Γάρδινερ κυττάζων ἐπίσης τὸν κόμητα καὶ καταβάζων τὰ ὀφρύδια.

Ἡ Ἐλισάβετ, ἥτις, ἀπὸ τὰς πρώτας λέξεις τῆς ὁμιλίας τῆς Μαρίας, εἶχεν ἀλλάξει χρῶμα, ἔστεκεν ἄπορος καὶ ἀμνηχανοῦσα. Ἡ ταραχὴ τῆς δὲν διέφυγε τὴν παρατήρησιν τῆς βασίλισσης, ἐνῶ ἡ θεωρία τῆς ἐτι μᾶλλον κῆρυξε τὴν ζήλοτυπον μανίαν τῆς.

— Τί θὰ εἰπῇτε τότε, ἡκολούθησεν, ὅταν μάθετε ὅτι πρὸς τὴν ἀδελφὴν μου, πρὸς τὴν ἰδίαν ἀδελφὴν μου ἔστρεψε τὴν τρυφεράν ἀγάπην του;

— Κυρία μου! . . . ἐτραύλισεν ἡ Ἐλισάβετ.

— 'Ησύχασε ! . . . Καὶ ὅτι αὐτὴ, ἡ ἀδελφὴ μου, ἥτις ἐγνώριζε τὸν μετ' ἐμοῦ δεσμὸν τοῦ κόμητος, ἐτόλμησε νὰ ἐνθαρρύνῃ τὴν λατρείαν του;

— Ὅστις εἶπε τοῦτο πρὸς τὴν Μεγαλειότητά Σου εἶναι ψεύστης! ἀνέκραξεν ὁ Κουρτεναί. Ἀναγνωρίζω τὸ σφάλμα μου, ἀλλ' ἡ βασιλόπαις δὲν ἔχει ποσῶς μέρος.

— ἔχεις δίκαιον, μυλόρδε, νὰ τὴν ὑπερασπίζεσαι, ἐπανελάβην ἡ Μαρία· ἀλλὰ δὲν θὰ μὲ ἀπατήσετε· εἶναι καὶ αὐτὴ, ἐπίσης ὡς καὶ σὺ, ἔνοχος.

— Πολὺ περισσότερο, ἂν τὸ ἐκλαμβάνης οὕτως, εἶπεν ἡ Ἐλισάβετ, ἥτις, εὐερίθιστος οὖσα ὡς ἡ ἀδελφὴ της, δὲν ἠμπόρεσε νὰ κρατηθῇ περισσότερο. Ἄν ἐκρυπτα τὰ αἰσθήματά μου πρὸς τὸν κόμητα τοῦ Δεβονσάϊρ, ὁ κόμης τοῦ Δεβονσάϊρ δὲν θὰ ἐφανέρωνε πρὸς ἐμὲ τὰ αἰσθήματά του. Τὸ ἐπαναλαμβάνω λοιπὸν, ἐγὼ εἶμαι περισσότερο ἔνοχος.

— Ὄχι, τὴν διέκοψεν ὁ Κουρτεναί. . . . Ἄ! ἂς τιμωρηθῶ μὲ τὸν θάνατον διὰ τὴν παράρρηνα τὸλμην μου· ἂς ἐκδοθῇ ἀμέσως παρὰ τῆς Μεγαλειότητός Σου ἡ κατ' ἐμοῦ ἀπόφασις· ἀλλὰ, διὰ τοὺς οἰκτιρμοὺς τοῦ Θεοῦ! ἂς μὴ πάθῃ ἐξ αἰτίας μου ἡ βασιλόπαις.

— Καλὰ! καλὰ! ἀπεκρίθη ἡ Μαρία γελῶσα σπασμωδικὸν γέλωτα. . . Σὰς κατέφερα τέλος πάντων καὶ τοὺς δύο νὰ τὰ ὁμολογήσετε ὅλα! Ἄν εἶχα ἀμφιβολίαν περὶ τοῦ ἀμοιβαίου σας ἔρωτος, ἡ ἀμφιβολία πλέον κατέστη εἰς ἐμὲ ἀδύνατος. . . . Ὅχι εὐχαριστηθῆς, μυλόρδε· τῶρα ἀπαγγέλλω τὴν κατὰ σοῦ ἀπόφασιν.

— Στάσου, κυρία μου! ἀνέκραξεν ὁ Γάρδινερ. Σὲ παρακαλῶ, συλλογίσου καλὰ πρὶν ἀπαγγεῖλῃς τὴν ἀπόφασιν ταύτην! Εἶσαι μεγάλη βασίλισσα, εἶσαι θυγάτηρ μεγάλου βασιλέως. . . Ἀλλὰ μία μόνη στιγμὴ ὀργῆς ἠμπορεῖ νὰ καταστρέψῃ διαμιάς τὴν μέλλουσαν εὐδαιμονίαν σου, τὰς ἐλπίδας τῶν ὑπηκόων σου, καὶ τὴν εὐκλειαν τῆς βασιλείας σου. Ἡ διαγωγὴ τοῦ κόμητος τοῦ Δεβονσάϊρ εἶναι ἀσυγχώρητος τὸ ὁμολογῶ· ἀλλὰ, διὰ τὸ συμφέρον αὐτοῦ τῆς Μεγαλειότητός Σου, καὶ διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ λαοῦ, ἂν ἔχι διὰ τὴν ἀγάπην τοῦ Κουρτεναί, συγχώρησε, κυρία μου, συγχώρησε! . . . Ἐπειτα, ὁ κόμης σὲ ἀγαπᾷ, περὶ τούτου εἶμαι βέβαιος.

— Ἀλλὰ, τοῦλάχιστον, ἂς τὸ βεβαιώσῃ μὲ τὰ ἱδὰ του χεῖλη, εἶπε κακυντρεχῶς ὁ Σίμων Ρέναρ.

— Καλὰ λοιπὸν, κυρία μου! θέλησε νὰ μὲ ἀκούσῃς, εἶπεν ὁ Κουρτεναί πίπτων εἰς τοὺς πόδας τῆς βασιλίσσης. . . Τὸ συνειδὸς μὲ ἐλέγχει! καὶ, μολονότι δὲν ἐλπίζω νὰ εὕρω πάλιν εἰς τὴν καρδίαν σου τὴν ὁποίαν πρὸ ὀλίγου εἶχα θέσιν, ὁ ἔλεγχος οὗτος δὲν θὰ παύσῃ καθὼς δὲν θὰ σβεσθῇ οὔτε ὁ ἔρως μου.

Ἡ Μαρία κατενόχθη ἐπαισθητῶς.

— Ἄν σ' ἐπίστευα εἰλικρινῇ! . . . εἶπε.

— Γίνομαι ἐγγυητὴς τῆς εἰλικρινείας του, εἶπεν ὁ Γάρδινερ.

— Καὶ ἐγὼ ἐπίσης ἐπρόσθεσεν ὁ Νουάλ. . . . Ἡμέρῳσεν, ἐμφύθισεν μετὰ ταῦτα εἰς τὸ αὐτίον τοῦ κόμητος· ὠφελήσθη ἀπὸ τὴν εὐκαιρίαν.

— Θέλησε, Μεγαλειότητά, εἶπεν ὁ Κουρτεναί, νὰ μὲ ἀκούσῃς μίαν στιγμὴν κατ' ἰδίαν, καὶ θὰ διασκεδάσω ὅλας τὰς ἀμφιβολίας σου.

— Ὄχι, μυλόρδε, ἀπεκρίθη· Δημοσίως ἐγίνεν ἡ ἔχθρα μας, δημοσίως θὰ γείνη, ἂν θὰ γείνη, καὶ ἡ συμφιλίωσίς μας.

— Δὲν θὰ γείνη τοιαύτη συμφιλίωσις, ἐμυρμούρισεν ὁ Σίμων Ρέναρ.

— Σιωπῇ, κύριε! εἶπεν ἡ Μαρία. Διὰ τὰ ἀποβλέποντα τὴν κυβερνήσιν μου, ἠμπορῶ ἐνίοτε νὰ νομίσω καλὸν ν' ἀκούσω τὰς συμβουλὰς σου· διὰ τὰς ὑποθέσεις ὅμως τῆς καρδίας μου, μὴ παραξενεύεσαι ἂν περιορίζωμαι εἰς τὰς προσωπικὰς μου ἐμπνεύσεις.

— ἔχεις δίκαιον, Μεγαλειότητά, εἶπεν ὁ Γάρδινερ.

— Ὁμολόγητε, μυλόρδε, ἠκολούθησε στραφεῖσα πρὸς τὸν κόμητα, ὁμολόγησε ἐμπροσθεν τῶν εὐγενῶν τούτων, ἐμπροσθεν τῆς ἀδελφῆς μου, ἡ μᾶλλον ἐμπροσθεν τῆς ἀντιζήλου μου. . . ὅτι τὴν ἡπάτησες, τὴν ἀντίζηλον ταύτην, καὶ ὅτι, ἂν καὶ πραγματικῶς ἡ διαγωγὴ σου ἡδύνατο νὰ τὴν πλανήσῃ, ἡ πρὸς ἐμὲ ὅμως ἀφροσύνῃς σου ἔμεινε πάντοτε ἀδιάσειστος.

Ἐνῷ ἔλεγε ταῦτα, τὸ ὀδυρτικὸν βλέμμα τοῦ Ἰσπανοῦ πρέσβους μετέβαινε διαδοχικῶς ἀπὸ τὴν Ἐλισάβετ εἰς τὸν Κουρτεναί καὶ ἀπὸ τὸν Κουρτεναί εἰς τὴν Ἐλισάβετ. Ἡ Ἐλισάβετ ἐκυριεύετο ἀπὸ βαιοτάτην ταραχὴν, καὶ ἐφάνετο περιμένουσα τὴν ἀπόφασιν τοῦ Δεβονσάϊρ ὡς ἂν ἐπρόκειτο δι' αὐτὴν περὶ ζητήματος ζωῆς ἢ θανάτου.

— Συγκατανεύεις νὰ κάμῃς τὴν ὁμολογίαν ταύτην, μυλόρδε; ἠρώτησεν ἡ Μαρία.

— Ἄν διστάσῃς, ἐχάθης, καὶ σὺ καὶ ἡ βασιλόπαις, εἶπε σιγαλὰ πρὸς αὐτὸν ὁ Νουάλ.

Πρὶν λάβῃ καιρὸν ὁ Κουρτεναί ν' ἀποκριθῇ, ἡ Ἐλισάβετ ἐλειποθύμησε, καὶ θὰ ἐπιπτε χαμαὶ ἂν ὁ Ρέναρ δὲν ἔτρεχεν εἰς βοήθειάν της.

— Προσκαλέσατε τὰς γυναῖκάς μου, καὶ ἂς φροντίσουν περὶ τῆς ἀδελφῆς μου, εἶπεν ἡ βασίλισσα μὴ δυναμένη νὰ κρύψῃ τὴν εὐχαριστήσιν της. . . . Μυλόρδε, ἐπρόσθεσεν ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν κόμητα Δεβονσάϊρ, σ' ἐσυγχώρησα.

Ὁ Κουρτεναί ἀμέσως, ἂν καὶ συγχυσμένος, ἐξέφρασεν ὅπως καλῆτερα ἠδυνήθη τὴν εὐγνωμοσύνην του, ἀκολουθῶν ὅμως διὰ τῆς ἄκρας τῶν ὀφθαλμῶν του τὸ σῶμα τῆς Ἐλισάβετ, μεταφερόμενον εἰς τὰ δώματα αὐτῆς.

— Εἶναι καιρὸς τῶρα, ἠκολούθησεν ἡ Μαρία, νὰ μεταβῶμεν ἀπὸ τὰς ἰδιωτικὰς εἰς τὰς κοινὰς ὑποθέσεις. Δὲν φέ χραιτῶ περισσότερο, κόμητα τοῦ Δεβονσάϊρ, οὔτε σὲ; κύριε Νουάλ· σεῖς ὅμως, μυλόρδε ἀρχιγραμματεῦ καὶ κύριε Ρέναρ, ἔχω ἀνάγκην νὰ μείνετε ὀλίγας στιγμὰς ἀκόμη.

— Ἡ Μεγαλειότης Σου ἠμπορεῖς πάντοτε νὰ ζητῇς τὰς ταπηνάς μου συμβουλὰς, ἀπεκρίθη ὁ τελευταῖος. . . Φθάνει, ἐπανελάβε μὲ ὕψος εὐλαβὲς συγχρόνως καὶ ἐλαφρῶς σκωπτικόν, φθάνει νὰ εὐδοκῇς νὰ τὰς ἀκούῃς.

— Ὑγίαινε, μυλόρδε, εἶπεν ἡ βασίλισσα τείνουσα

τὴν χεῖρα πρὸς τὸν Κουρτεναί, ὅστις τὴν ἐθλίψεν εἰς τὰ χεῖλη του. Μετὰ μίαν ὥραν ἐξέρχομαι εἰς περίπατον· σὲ περιμένω.

— Εἶμαι εἰς τὰς διαταγὰς τῆς Μεγαλειότητός Σου, ἀπεκρίθη ὁ Κουρτεναί.

Καὶ ἀπεμακρύνθη, ἀκολουθοῦντος αὐτὸν τοῦ πρόσβεως τῆς Γαλλίας.

— Ἐσώθης ὡς ἐκ θαύματος, μυλόρδε, εἶπε πρὸς αὐτὸν ὁ Νουάλ ἀφοῦ ἐξήλθαν.

— Ὡς ἐκ θαύματος τῷ ὄντι, ἀπεκρίθη ὁ κόμης τοῦ Δεβονσάϊρ· ἔλεγα ὅτι ἔχασα διαπαντός τὸ στέμμα... Ἰδοὺ τὰ ἔργα τοῦ καταχθονίου ἐλείνου Σίμωνος Ρένάρ! Ἀλλὰ μίαν μόνην ὥραν ἀς ζήτω, καὶ ἤξεύρω πῶς πρέπει νὰ τὸν ἀνταμείψω.

— Τὸ πεδῖον τῆς μάχης σοῦ ἔμεινε. Διατηρήσου εἰς τὴν θέσιν τὴν ὅποιαν κατέκτησες, καὶ ἡμπορεῖς νὰ περιφρονῇς τὰ στυγερώτερα τεχνάσματα τῆς καταχθονίου κακίας του.

— Μείνε μίαν στιγμὴν ἐδῶ μετ' ἐμοῦ, κύριε Νουάλ, καὶ θὰ ἰδῇς πῶς θὰ ἐδικηθῶ!

— Φρόνιμα, ἀγαπιτέ μου λόρδε, φρόνιμα! Ἡ κουφότης σου σ' ἐβρίσκει μίαν φορὰν εἰς τὰ δίκτυά του· φυλάξου μὴ πέσης καὶ πάλιν εἰς τὰς χεῖράς του!

— Ὁὰ τιμωρήσω τὴν προδοσίαν του, σοῦ λέγω, καὶ ἀς ἤξευρα ὅτι θ' ἀποθάνω!

Β'

Εἰς τὸ μεταξὺ τοῦτο, σοβαρὰ συζήτησις ἐγένετο μεταξὺ τῆς Μαρίας, τοῦ Γάρδινερ καὶ τοῦ Ρένάρ, περὶ τῶν καλῶν μέσων τῆς ἐντελοῦς ἀποκαταστάσεως τῆς ῥωμαϊκῆς θρησκείας εἰς τὴν Ἀγγλίαν.

— ἔχω ἐπιστολὴν τοῦ καρδινάλιου Πώλου, εἶπεν ἡ βασίλισσα, διὰ τῆς ὁποίας μὲ παρακινεῖ θερμῶς ν' ἀποκρούσω ὅλα τὰ ἡμιτελῆ μέσα.

— Τοῦτο ὅμως, κυρία μου, θὰ ἦτον πολὺ ἐπικίνδυνον εἰς τὰς παρούσας περιστάσεις, ἀπεκρίθη ὁ Γάρδινερ· ἀπ' ἐναντίας, πρέπει νὰ θαδίσῃς μὲ πολλὴν προφύλαξιν. Τὸ ζιζάνιον τῆς αἵρέσεως ἠπλώσε πολλὰς καὶ εὐθείας ῥίζας εἰς τὸν τόπον τοῦτον, ὥστε εἶναι δύσκολον νὰ ἐκρίζωθῃ διὰ τῆς βίαις. Δὲν ἔχω ἀνάγκην νὰ σ' ἐνθυμίσω πόσοι ψιθυρισμοὶ ἠγέρθησαν διὰ τὴν *ψαλεῖσαν λειτουργίαν* εἰς Γουεστμίνστερ ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀδελφοῦ σου βασιλέως, καὶ πόσον εἰαίως ἀντέτεινεν εἰς τοῦτο ὁ Κράμμερ· οὔτε ποῖας παραστάσεις ἀπεύθυνεν ὁ λόρδος δῆμαρχος· διότι ἡ λειτουργία ἐτελέσθη εἰς μίαν τῶν ἐκκλησιῶν τῆς πόλεως· οὔτε ὅτι παρομοία τις ὑποθεσις διήγειρε στάσιν εἰς Σμιφθελντ· οὔτε ὅτι μαχαίριον ἐβρίσθη κατὰ τοῦ δόκτωρος Βούρν, εἰς τὸν Ἅγιον Παῦλον, καθ' ἣν στιγμὴν ἐθρήνη ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος τοὺς ἐπὶ τῆς τελευταίας βασιλείας καταδιωγμοὺς τῶν ἱεραρχῶν μας. Φρονίμως ἄρα ἡ Μεγαλειότης Σου ἀκολουθεῖς τὰς συμβουλὰς μου, διακηρύχσας ὅτι, ἂν καὶ αἱ θρησκευτικαὶ σου ἀρχαὶ ἐστρεφίζοντο εἰς εὐθείαν πεποιθήσιν, δὲν ἤθελες ὅμως νὰ τὰς ἐπιβάλλῃς εἰς κἀνένα. Μείνε λοιπὸν ὀλίγον καιρὸν ἀκόμη εἰς τὴν ἀπόφασιν ταύτην. Οἱ δύο τῶν αἰρετικῶν ἀρχιεροὶ, Ρίθλεϋ καὶ

Λάτιμερ εἶναι ἤδη ὑπὸ κράτησιν· μετ' ὀλίγον δὲ καὶ ὁ Κράμμερ αὐτὸς· θὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ.

— Μετ' ὀλίγον, τῷ ὄντι, μυλόρδε, ἐπανελάθεν ἡ Μαρία, διότι σήμερον μάλιστα θὰ τοὺς ἀκολουθήσῃ. Ὑπέγραψα τὴν διαταγὴν τῆς κρατήσεώς του, ὡς ὑποδίκου ἐσχάτης προδοσίας, διότι ἐκηρύχθη κατὰ τῆς νομιμότητος τῶν δικαιωμάτων μου ἐπὶ τοῦ θρόνου, καὶ διότι, ἐπὶ τῆς ἀρπαγῆς τῆς λέξης Ἰωάννης Γρεϋ, ἐπρομήθευσεν ἄνδρας καὶ ἵππους εἰς τὸν δούκα τοῦ Νορθουμπερλάνδ.

— Εἰς ποῖον καιρὸν προσδιώριτες, Μεγαλειότητι, νὰ γείνῃ ἡ δίκη του; ἠρώτησεν ὁ Γάρδινερ.

— Ὁὰ γείνῃ μετὰ τὴν στέψιν μου, καὶ συγχρόνως μὲ τὴν δίκην τῆς λέξης Ἰωάννης Γρεϋ καὶ τοῦ συζύγου της.

— Ὁ Σουφλὰ ἀπελύθη ἤδη, εἶπεν ὁ Σίμων Ρένάρ, καὶ ὥστόσον ἦτον περισσότερον τοῦ Κράμμερ ἐνοχοῦ.

— Ναί, ἐπανελάθεν ἡ βασίλισσα· ἀλλ' εἶναι καὶ ὀλιγώτερον ἀξιόφοδος.

— Ὁ αὐτοκράτωρ καὶ κύριός μου, καθὼς πολυλάκις τὸ εἶπα, προτρέπει τὴν Μεγαλειότητά Σου νὰ μὴ φεισθῇς κἀνεὸς τῶν ἀνταρτῶν, καὶ τῆς λέξης Ἰωάννης Δῶδλεϋ ὀλιγώτερον παρὰ πάντα ἄλλον, διότι, ἂν καὶ πρῆγματικῶς ἦτον ἴσως ὄργανον, ὁ λαὸς ὅμως ἐθεώρει αὐτὴν ὡς πρωταίτιον.

— Δυστυχῆς Ἰωάννα! ἀνέκραξε μὲ πολλὴν συμπάθειαν ἡ Μαρία... Τόσον νέα!... τόσον ὠραία!... Ἐπιθέτουν καλῆτερα νὰ τὴν συνδιαλάξω μὲ τὴν ἐκκλησίαν μας, παρὰ νὰ τὴν στείλω εἰς τὴν σφαγὴν.

— Δὲν ἀπελπίζομαι περὶ τῆς ἐπιτροπῆς της διὰ τῶν προσπαθειῶν μου, εἶπεν ὁ Γάρδινερ, ὅσον καὶ ἂν ἐσκληρύνθη εἰς τὴν αἵρεσιν. Ἀῖρεσιν θὰ συνδιαλεχθῶ μετ' αὐτῆς περὶ τῆς πίστεώς της, καὶ τολμῶ νὰ ἐλπίσω ὅτι θὰ τῆς ἀποδείξω τὰ σφάλματά της.

— Μυλόρδε, εἶπεν ὁ Ρένάρ, θὰ παρευρεθῶ καὶ ἐγὼ εἰς τὴν συνέντευξιν ταύτην, ἂν ἡ Ἐξοχότης Σου μοῦ δώτῃς τὴν ἀδειαν.

— Εὐχαρίστως. Ὁ λόρδος Γουίλφρντ Δῶδλεϋ, ὅστις ἔγινε καθολικὸς, θὰ ᾔῃαι παρὼν ἐπίσης.

— Ἀφίνω λοιπὸν τὴν φροντίδα περὶ τῆς ψυχῆς τῆς Ἰωάννας εἰς τὴν φιλόφθονον ἐπιμελείαν σου, μυλόρδε, ἐπανελάθεν ἡ βασίλισσα ἀπολύοντάς τοὺς δύο συμβούλους της... Ὑγιαίνειτε· πηγαίνετε, διότι ἤλθεν ἡ ὥρα τῆς προσευχῆς.

Καὶ μετέβη εἰς τὸ προσευχητήριον αὐτῆς, ὅπου δὲν ἐβράδυνε νὰ τὴν ἀκολουθήσῃ καὶ ὁ πνευματικὸς της Φεκενχάμ.

Ὁ Σίμων Ρένάρ, καθ' ἣν στιγμὴν ἐξήρχετο ἀπὸ τὸ βασιλικὸν δωματίον, εἶδεν εἰς τὴν πρὸ αὐτοῦ στοὰν τὸν κόμητα Δεβονσάϊρ περιπατοῦντα μετὰ τοῦ κυρίου Νουάλ.

— Σ' ἐπερίμενα, κύριε, εἶπε πλησιάζας πρὸς αὐτὸν ὁ Κουρτεναί.

— Λυποῦμαι τὰ μέγιστα διότι σ' ἔκαμα νὰ περιμείνῃς.

— Δὲν ἔχω ἀνάγκην τῶν φιλοφρονημάτων σου... Κύριε Ρένάρ, εἶται οὐτιδανὸς καὶ δόλιος.

— Ὑποτί με ἡ ἐπιδαψίλευσέ μου τὰς χάριτάς σου . . . ὅπως ἀγαπᾷς, μυλόρδε. Οὕτε ἡ κική, οὔτε ἡ καλή σου διάθεσις ἔχουν κάμειαν ἐπιβρόχον εἰς ἐμέ.

— Ἄνδρες! . . . τὸ αὐτὸ θὰ εἶπῃς καὶ τώρα. Καί, σπικώσας τὸ χειρόκτιόν του, τὸν ἐκτύπησεν εἰς τὰς δύο του παρειάς.

— Voto a tal! ἀνέκραξεν ἐμμανῶς ὁ Ρενάρ, φέρον τὴν χεῖρα εἰς τὴν λαβὴν τοῦ ξίφους του. Ἀκολούθητέ με, μυλόρδε, καὶ θὰ μ' εὕρῃς τόσον ἔτοιμον εἰς τὸ νὰ τιμωρῶ τὰς ὑβρεῖς, ὅσον εἶσαι σὺ εἰς τὸ νὰ ὑβρίζῃς.

— Μυλόρδε, εἶπεν ἐπεμβαίνων ὁ Νουάλ, καὶ σὺ, κύριε Ρενάρ, νομιζῶ χρεὸς μου νὰ σὰς πικρατηρήσω, πρὶν ἀρῆσω νὰ σπρώξαιτε περισσότερον τὰ πράγματα, ὅτι θὰ ἐκτεθῇτε θάρεως εἰς τὴν ὀργὴν τῆς Αὐτῆς Μεγαλειότητος.

— Δὲν εἶμαι ἐγὼ ὁ προκαλέσας, ἀπεκρίθη μὲ θυμὸν ὁ Ρενάρ· ἀλλὰ, προκληθεὶς τοιούτοτρόπως, δὲν ἤμπορῶ τίποτε νὰ λάβω ὑπ' ὄψιν· καθ' ὅσον ἀφορᾷ τὸν μυλόρδον ἐδῶ, ἀποῦ δὲν ἠλασθήθῃ ν' ἀπατήσῃ τὴν βασιλίσσαν διὰ ψευδοῦς ἔρωτος, δὲν θὰ τοῦ λείψουν ἀναμφιβόλως τὰ μέσα, ἂν ἐπιτήσῃ, νὰ τὴν ἀπατήσῃ καὶ πάλιν διὰ ψευδοῦς διηγήσεως, δι' ἡσυχυρίζομενος ὅτι τὸν ἐπροκάλεσα ἐγὼ.

— Ἀναίσχυντε! . . . Ἀνόητος ἐγὼ ὡς ἐμπιστευθεὶς εἰς ἄνδρα, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν ψυχὴν φαίνεται ὅτι ἐσυγκεντρώθῃ ὅλη τῶν ὁμογενῶν του ἡ ἀπιστία! . . . Ἀκολουθεῖ με τώρα εὐθύς· εἶδεμῃ, ἀρχίζω πάλιν. . . Ἐκτὸς ἂν, ἐπανελάζε μὲ βλέμμα πικροτάτου χλευασμοῦ, ἐκτὸς ἂν, ἀκολουθῶν τὰ ἤθη τοῦ αὐθάδους, ἀλλ' ἀνάνδρου ἔθνους σου, προτιμήσῃς διὰ δολοφονίας, καὶ ὄχι διὰ μονομαχίας, νὰ ἐκδικηθῇς.

— Ἄς ἀφήσωμεν τὰς φράσεις, καὶ ἄς ἔλθωμεν εἰς τὰ ἔργα! . . . ἀπεκρίθη σφίγγων τοὺς ὀδόντας τοῦ ὁ Σίμων Ρενάρ· πηγαίνωμεν!

— Πηγαίνωμεν! ἐπανελάξεν ὁ Κουρτεναί . . . Κύριε Νουάλ, ἐπρόσθεσε, μᾶς κάμνεις τὴν τιμὴν νὰ γείνῃς μάρτυς τῆς μονομαχίας ταύτης;

— Μὲ συγχωρεῖς ἂν ἀναγκάζωμαι ν' ἀποποιηθῶ, μυλόρδε. Ὑπόσχομαι νὰ μὴ σὰς διακόψω, ὑπόσχομαι κάνεις νὰ μὴ σὰς διακόψῃ ἐξ αἰτίας μου· ἀλλὰ δὲν ἀνῆκει εἰς ἐμέ νὰ λάβω περισσότερον μέρος.

— Κύριε Νουάλ, εἶπε τότε καὶ ὁ πρόεδρος τῆς Ἰσπανίας, σὲ προσκαλῶ μάρτυρα εἶτι δὲν ἐπροκάλεσα τὴν ἔριν ταύτην, καί, ὅποιανδήποτε ἔκβασιν λάβῃ, ἐλπίζω καὶ πιστεύω ὅτι θὰ μαρτυρήσῃς ὁλόκληρον τὴν ἀλήθειαν.

— Μὲ ὑβρίζεις ἂν ἀμφιβάλλῃς, κύριε.

Καὶ ἀμέσως, οἱ δύο ἐχθροὶ, ἀφῆσαντες τὴν σφάν, διευθύνθησαν δρομαῖοι εἰς τὸν κήπον τοῦ Πύργου· ἐκεῖ δὲ, φθάσαντες ὑποκάτω ὁμάδος τινὸς δένδρων, ὅπου ἐνόμισαν ὅτι ἐκρύπτοντο, ἐξιπούλησαν ἀμφοτέρω. Ὁ ἀγὼν ἤρχισεν ἀμφοτέρωθεν, μὲ ἴσην μὲν ὁρμὴν, μὲ πλειότεραν δὲ ἐκ μέρους τοῦ διπλωμάτου ἀταραξίαν. Ὁ Ρενάρ ἔθεωρετο ὡς εἰς τῶν καλύτερων μονομάχων τοῦ καιροῦ του· ὅθεν δὲν ἀμφιβάλλε σχεδὸν περὶ τῆς νίκης. Ἀλλ' ἡ ἐμψυχόνοσα τὸν Διέοναϊρ παράφορος ἀγανάκτησις κατέστρεψεν ὅλας τὰς ἐπιστημονικὰς προφυλάξεις τοῦ ἀντιπά-

λου του, ὅστις, εἰς μίαν τῶν ἐμμανῶν προσβολῶν του, ἐπληρώθη ἐλαφρῶς εἰς τὸν θραχίονα. Ὁ πόνος τότε τὸν ἔκαμε νὰ λησμονήσῃ τὸ προφυλακτικόν του σύστημα, καὶ εἰς τὰ φοβερά τοῦ Κουρτεναί κτυπήματα ἀντέταξε κτυπήματα ὁμοῖα. Ὁ Κουρτεναί, βλέπων εἰς τοῦτο ἑαυτὸν ὑποδεέστερον, ἐνόμισε κατεπεῖγον νὰ δώσῃ, οὔτως ἢ ἄλλως, τέλος εἰς τὴν ὑπόθεσιν, πρὶν ἐξαντληθῶν αἱ δυνάμεις του· ὅθεν καί, κάτω νεύων, ὥρμησε μὲ τοσαύτην μανίαν κατὰ τοῦ Ρενάρ, ὥστε τὸν ἠνάγκασε ν' ἀπομακρυνθῇ ὑπὲρ τὸ δέον. Ὁπισθοδρομῶν οὔτως, ὁ Ρενάρ ἤρρεν ὀπισθεν τοῦ βίξαν δένδρου, καί, συμποδισθεὶς, ἔπεσε.

— Δὲν ζητῶ χάριν, ἀνέκραξεν ὑπερηφάνως. Κτύπησε λοιπόν.

— Οὐτ' ἐγὼ δὲν ὠρελοῦμαι ἀπὸ παρόμοιον περιστάτικόν. Σπικώσου, καὶ ἄς ἐξακολουθήσωμεν.

— Ἀτυχῆς εἶσαι καὶ εἰς τὴν φιλοφροσύνῃ σου καὶ εἰς τὸν ἔρωτά σου, μυλόρδε, ἀπεκρίθη ὁ Ρενάρ καγγάζων σατανικὸν γέλωτα καὶ ὀρμὴν κατ' αὐτοῦ ὡς ἐξεντριωμένη τίγρις. . . Ὑπερασπίσου!

Ὁ ἀγὼν ἤρχισε πάλιν φοβερώτερος, καὶ δὲν θὰ ἐτελείονεν ἄλλως, εἰμὴ διὰ τοῦ θανάτου ἐνὸς τῶν δύο ἀντιπάλων, ἂν ἄνδρες τινὲς ἐνοπιοὶ, οὔτινες τοὺς εἶχαν ἰδεῖ διερχομένους τὰς αὐλὰς καὶ ἀνταλλάσσοντας μαχιώδη πρὸς ἀλλήλους βλέμματα, δὲν τοὺς ἠκολούθουν κρυφίως, καί, ἀφίνοντες αἰφνιδίως τὰ δένδρα, ὕπισθεν τῶν ὁποίων πρὸς καιρὸν ἐκρύφθησαν, δὲν ἔτειναν μεταξὺ αὐτῶν τὰ μακρά των κοντάρια, ἀπαγορεύοντες εἰς αὐτοὺς τὴν περαιτέρω βεβήλωσιν τῆς βασιλικῆς κατοικίας.

Ὁ Κουρτεναί, ἂν καὶ διψῶν ἐκδίκησιν, ἐνέδωκεν ἀγογγύστως εἰς τὴν διαταγὴν, βλέπων ὅτι ἦτον ὕλικῶς ἀδύνατον νὰ τὴν ἀπολαύσῃ. Ἐβρίψε λοιπόν τὸ βαλάντιόν του εἰς τοὺς στρατιώτας, καί, μὲ ὕψος ἐξουσιαστικόν, τοὺς διέταξε νὰ σιωπήσουν. Οὗτοι δὲ, εὐχαριστηθέντες εἰς ἄκρον διὰ τὴν γενναίω δωρίαν του, σεβόμενοι δὲ καὶ τὸν μέλλοντα σῆζον τῆς βασιλείας των, ὤμοσαν εὐλαβῶς νὰ τηρήσουν σιωπὴν ἀπαράβιαστον.

Ἐπειτα, ὁ κόμης καὶ ὁ πρόεδρος ἐξῆλθαν ἀπὸ τὸν κήπον διὰ δύο διαφόρων θυρῶν, διελέχθησαν μεταξὺ των τὸν ἐξῆς σιγαλὸν διάλογον·

— Ὁ ἀγὼν ἀναβάλλεται μόνον, κύριε Σίμων Ρενάρ.

— Τὸ ἐλπίζω, μυλόρδε Ἐδουάρδε Κουρτεναί.

(Ἀκολουθεῖ.)

ΘΗΡΙΟΜΑΧΙΑ ΕΝ ΙΣΠΑΝΙΑ.

Ἀπὸ τινος καιροῦ, ὁ λαὸς τοῦ Μαρρίτ ἐθαύμαζεν εἰς τὸν Τουρκικὸν Κῆπον τίγριν μεγαλοπρεπῆ τοῦ Βεγγάλ, τὴν ὁποίαν ἔφερον εἰς Ἰσπανίαν ὁ γάλλος θηριοδασεὺς Κάρολος. Ἀπὸ τινος καιροῦ ἐπίσης, οἱ ζηλωταὶ (aficionados) τῆς ταυρομαχίας ἐπαραιοῦντο διὰ τὴν ὀλιγότητα τῶν ζώων καὶ τὴν συνήθη πενιχρότητα τῶν παραστάσεων. Πρὸς εὐχαρίστησιν τῶν ζηλωτῶν τούτων, ὑποστηρίζομενων θερμῶς ἀπὸ τὰς ἐφημερίδας, ἡ διεύθυνσις ἐσυμφώνησε καὶ ἔφερεν ἀπὸ τὰς μεσημβρινὰς ἐπαρ-